

Великі князі київські та роки їх правління

Кий (засновник Києва)	V-VI ст.
Аскольд і Дир	~ (840-875)
Олег	882-912
Ігор	912-945
Ольга	945-964
Святослав I Хоробрий, син Ігоря	964-972
Ярополк I, син Святослава	972-979
Володимир Великий, син Святослава I	980-1015
Святополк Окаянний, син Володимира	1015
Ярослав I Мудрий, син Володимира	1015-1018
Святополк Окаянний - вдруге	1018
Ярослав I Мудрий - вдруге	1019-1054
Ізяслав I, син Ярослава Мудрого	1054-1068
Всеслав I, син Брячеслава Полоцького	1068-1069
Ізяслав I - вдруге	1069-1073
Святослав II, син Ярослава Мудрого	1073-1076
Всеволод I, син Ярослава Мудрого	1077
Ізяслав I - втретє	1077-1078
Всеволод I - вдруге	1078-1093
Святополк II, син Ізяслава I	1093-1113
Володимир II Мономах, син Всеволода I	1113-1125
Мстислав I, син Володимира Мономаха	1125-1132
Ярополк II, син Володимира Мономаха	1132-1139
В'ячеслав, син Володимира Мономаха	1139
Всеволод II, син Олега (Гореслава)	1139-1146
Ігор, син Олега (Гореслава)	1146
Ізяслав II, син Мстислава I	1146-1149
Юрій Довгорукий	1149-1150
Ізяслав II - вдруге	1150
Юрій Довгорукий - вдруге	1150
Ізяслав II - втретє і В'ячеслав - вдруге (разом)	1150-1154
Ростислав I, син Мстислава I	1154
Ізяслав III, син Давида Святославича (з Чернігівської дин.)	1154-1155
Юрій Довгорукий - втретє	1155-1157
Ізяслав III - вдруге	1157-1158
Мстислав II, син Ізяслава	1158-1159
Ростислав I - вдруге	1159-1161
Ізяслав III - втретє	1161
Ростислав I - втретє	1161-1167
Володимир III, син Володимира Мономаха	1167

Ярополк II, син Ізяслава	1167
Мстислав II- вдруге	1167-1169
Гліб, син Юрія Довгорукого	1169-1170
Мстислав II - втретє	1170
Гліб - вдруге	1170-1171
Володимир III - вдруге	1171
Михайло, син Юрія Довгорукого	1171
Роман, син Ростислава I	1171
Михайло - вдруге	1172
Рюрик, син Ростислава I	1173
Святослав III, син Всеволода	1173
Ярослав II, син Ізяслава	1174
Святослав III - вдруге	1174
Ярослав II - вдруге	1174
Роман - вдруге	1175-117
Святослав III - втретє	1176
Роман, Мстислав і Рюрик Ростиславовичі	1176
Святослав III - вчетверте	1176-1180
Рюрик - вдруге	1180-1181
Святослав III - вп'яте	1181-1194
Рюрик - втретє	1194-1200
Інгвар, син Ярослава Осмомисла	1200-1202
Рюрик- вчетверте	1203
Інгвар - вдруге	1203
Рюрик- вп'яте	1203-1204
Роман - втретє	1204
Інгвар- втретє	1204
Ростислав II, син Рюрика	1204-1205
Рюрик - вшосте	1205-1206
Всеволод III Чермний, син Святослава	1206
Рюрик - всьоме	1206
Всеволод III Чермний - вдруге	1207
Рюрик - восьме	1207-1210
Всеволод III Чермний - втретє	1210-1212
Мстислав III, син Романа	1212
Інгвар - вчетверте	1212
Мстислав III - вдруге	1212-1223
Володимир IV, син Рюрика	1223-1234
Ізяслав IV, син Мстислава III	1235
Ярослав III, син Всеволода	1236
Ізяслав IV - вдруге	1236
Володимир IV - вдруге	1236-1238
Ярослав III - вдруге	1238
Михайло II, син Всеволода	1238-1239
Ростислав II, син Мстислава	1239
Данило Галицький	1240

Михайло II - вдруге	1241-1246
Ярослав III - втретє	1246

Володимиро-Волинські князі та роки їх правління

Борис Володимирович	?
Всеволод Володимирович	?
В'ячеслав Ярославович	1036-1056
Ігор Ярославович	1057-1060
Ізяслав Ярославович	1060-1078
Ярополк Ізяславович	1078-1087
Давид Ігоревич	1087-1097
Ярослав Святополкович	1097(?) -1117
Роман Мономахович	1117-1119
Андрій Мономахович	?-1135
Святослав Всеволодович	1141-1146
Мстислав Ізяславович	1157-1172
Роман Мстиславович	1172-1205
Василько Романович	1205-1269
Володимир-Іван Василькович	1269-1288
Мстислав Данилович	1288-1292

Галицькі князі та роки їх правління

Володар Тьмуторкан Ростиславович	?-1084
Василько Ростиславович	1084-?
Юрій Василькович	?
Ігор-Іван Ростиславович	?-1141
Володимирко Володарович	1141-1153
Ярослав Осьмомисл Володимиркович	1153-1187
Олег Ярославович	1187
Володимир II Ярославович	1187-1199
Данило Галицький Романович	1205-1206
Володимир III Ігоревич	1206-1208
Роман Ігоревич	1208-1210
Володимир III - вдруге	1211
Данило Галицький - вдруге	1211-1213(?)
Володислав Кормильчич	1213
Коломан Угорський	1214-1219
Мстислав Удатний Мстиславович	1219-1228
Данило Галицький - втретє	1228-1264

Галицько-Волинські князі
та роки їх правління

Лев I Данилович	1293-1301 (?)
Юрій Львович	1301-1308 (?)
Андрій та Лев II Юрійовичі	1308-1324
Юрій-Болеслав Тройденевич	1324-1340
Любарт-Дмитро	1340-1349

Литовсько-Руські князі
та роки їх правління

Мендовг	1263
Гедимін	1316-1341
Ольгерд	1341-1377
Ягайло-Владислав	1382-1393
Вітовт	1393-1430
Свидригайло	1430-1431
Сігізмунд та Свидригайло	1430-1440
Казімір	1440-1492
Олександр	1492-1506
Сігізмунд II Старий	1506-1544
Сігізмунд-Август	1544-1572

**Українські гетьмани,
Кошові отамани Запорізької Січі
та козацькі ватажки.**

Предслав Ляндкорський	гетьман	1516-1528 рр.
Остап Дашкович	гетьман	1528-1533 рр.
Дмитро Вишневецький (Байда)	гетьман	1550-1564 рр.
Біруля Мадський		
Карпо		
Андруш		
Лесун	ватажки	до 1568-1569 рр.
Белоус		
Лях		
Фока Покотило	кошовий отаман	1574 р.
Самійло Кішка	кошовий отаман	1574 р.
Богдан Ружинський	гетьман	1575-1576 рр.
Яків Шах	гетьман	1576-1578 рр.
Демян Барабаш	кошовий отаман	1575 р.
Павлюк	кошовий отаман	1576 р.
Іван Підкова	ватажок	1577-1578 рр.
Лук'ян Чорнинський	гетьман	1578 р., 1586 р.
Ян Оришовський	гетьман	1580 р., 1585 р.
Самійло Зборовський	гетьман	1581 р.
Богдан Макошинський	кошовий отаман	1584 р., 1586 р.
	гетьман	1594 р.
Михайло і Кирик		
Ружинські	гетьмани	1585 р.
Захар Кулага	гетьман	1585 р.
Потребацький	ватажок	1588 р.
Войтих Чановицький	гетьман	1590 р.
Криштоф Косинський	гетьман	1591-1593 рр.
Григорій Лобода	гетьман	1594-1596 рр.
Северин Наливайко	ватажок	1594-1596 рр.
Федір Полоус	кошовий отаман	1595 р., 1598 р.
Матвій Шаула	гетьман	1596 р.
Каспар Підвисоцький	кошовий отаман	1596 р.
Кремпський	гетьман	1596 р.
Криштоф Нечковський	гетьман	1596 р.
Тихін Байбуза	гетьман	1597 р.
Семен Скалозуб	кошовий отаман	1599 р.
Самійло Кішка	гетьман	1600-1602 рр.
Гаврило Крутневич	гетьман	1602 р.
Іван Куцкович	гетьман	1602-1603 рр.
Іван Косий	гетьман	1603 р.
Гргорій Ізапович	гетьман	1606 р.
Зборовський	гетьман	1606 р.
Олевченко	гетьман	1606 р.
Каленик Андрієвич	гетьман	1609-1610 рр., 1624-1625 рр.
Григорій Тискиневич	гетьман	1610 р.

Петро Конашевич-Сагайдачний	гетьман	1614-1622 рр.
Бурдило	кошовий отаман	1616 р.
Дмитро Барабаш	гетьман	1617 р.
Михайло Скиба	ватажок	1618 р.
Яків Неродич Бородавка	гетьман	1619-1621 рр.
Петро Одинець	ватажок	1620 р.
Олифір Голуб	гетьман	1622-1623 рр.
Михайло Дорошенко	гетьман	1623-1628 рр.
Грцько Чорний	гетьман	1624 р., 1628 р., 1629-1630 рр.
Пирський і Жмайло	гетьмани	1625 р.
Тарас Трясило	гетьман	1630 р.
Тимофій Орендаренко	гетьман	1630-1631 рр. 1632-1633 рр.
Іван Петражацький-Кулага	гетьман	1631-1632 рр.
Арлам	кошовий отаман	1632 р.
Андрій Діденко	гетьман	1632 р.
Гиря Каневець	ватажок	1633 р.
Іван Сулима	гетьман	1633-1635 рр.
Василь Томиленко	гетьман	1636-1637 рр.
Сава Кононович	гетьман	1637 р.
Карпо Павлюк	гетьман	1637 р.
Ілья Караїмович	гетьман	1638 р.
Яцько Острятин	гетьман	1638 р.
Дмитро Гуня	гетьман	1638 р.
Богдан Хмельницький	гетьман	1648-1657 рр.
Лутай	кошовий отаман	1652 р.
Пашко	кошовий отаман	1654 р., 1658 р.
Іван Виговський	гетьман	1657-1659 рр.
Павло Гомін	кошовий отаман	1657 р., 1658 р.
Яків Барабаш	кошовий отаман	1657 р., 1658 р.
Лесько Шкура	кошовий отаман	1658 р., 1666 р.
Іван Безпалий	гетьман (наказний)	1659 р.
Юрій Хмельницький	гетьман правобережний гетьман	1659-1663 рр. 1677-1681 рр.
Петро Суховій	кошовий отаман	1660 р.
Іван Брюховецький	кошовий отаман	1661 р.
Іван Величко-Босовський	кошовий отаман	1662 р.
Яким Сомко	лівобережний гетьман (наказний)	1663 р.
Сашко Туровець	кошовий отаман (наказний)	1663-1664 рр.
Іван Сірко	кошовий отаман	1663-1664 рр. 1673-1680 рр.
Павло Тетеря	правобережний гетьман	1663-1665 рр.
Іван Брюховецький	лівобережний гетьман	1663-1668 рр.
Іван Щербина	кошовий отаман	1664 р.
Данило Єрмоленко	лівобережний гетьман (наказний)	1665 р.
Степан Опара	правобережний гетьман	1665 р.
Петро Дорошенко	правобережний гетьман	1665-1676 рр.
Іван Ждан (Ріг)	кошовий отаман	1666-1667 р.

Остап Васютенко (Чемерис)	кошовий отаман	1667 р.
Іван Белковський	кошовий отаман	1668 р.
Степан Вдовиченко	запорізький гетьман	1668 р.
Петро Суховій	запорізький правобережний гетьман	1668-1669 рр.
Михайло Ханенко	правобережний гетьман	1669-1674 рр.
Дем'ян Многогрішний	лівобережний гетьман	1669-1672 рр.
Лукаш Мартинович	кошовий отаман	1669 р., 1671 р.
Григорій Пелех	кошовий отаман	1670 р.
Євсей Шашола	кошовий отаман	1672 р.
Іван Самійлович	лівобережний гетьман	1672-1687 рр.
Лук'ян Андріїв	кошовий отаман	1672-1673 р.
Василь Криловський	кошовий отаман (наказний)	1676 р.
Іван Стягайло	кошовий отаман	1680-1681 рр.
Трофим Волошанін	кошовий отаман	1681-1682 рр.
Григорій Єремеев	кошовий отаман	1682-1684 рр.
Григорій Сагайдачний	кошовий отаман	1686 р.
Федор Іваник	кошовий отаман	1686 р.
Іван Мазепа	лівобережний гетьман	1687-1709 рр.
Іван Скоропадський	лівобережний гетьман	1709-1722 рр.
Пилип Орлик	правобережний гетьман (в еміграції)	1710-1742 рр.
Павло Полуботок	лівобережний гетьман	1722-1724 рр.
Данило Апостол	лівобережний гетьман	1727-1732
Кирило Разумовський	лівобережний гетьман	1750-1763 рр.

Православні митрополити

Галицькі

Олексій	1140(?)
Кузьма	1156-?
Ніфонт	1303-1305
Петро Ратенський	1308-1309
Гаврило	1331-?
Федор	1337-1347
Антоній	1370-1391

Київські

Михайло I	990-?
Леонтій	1020
Іван I (болгарин)	1004-1038(?)
Теопемпт (грек)	1036-1051
Іларіон (українець)	1051-1054(?)
Єфрем (українець)	1055-?
Юрій (грек)	1072-1073
Іван I Продром (грек)	1077-1089
Іван II (грек)	1089-1090
Єфрем (грек)	1092-?
Микола (грек)	1097-1101
Никифор I (грек)	1103-1121
Микита (грек)	1122-1126
Михайло II (грек)	1130-1145
Клим Смолятич (українець)	1147-1154
Константин I (грек)	1156-1158
Феодор (грек)	1160-1163
Іван III (грек)	1164-1166
Константин II (грек)	1167-?
Никифор II	1182-1197
Гавриїл	?
Діонісій	?
Матвій (грек)	1210-1220
Кирило II (грек)	1224-1233
Йосиф (грек)	1237-?
Кирило III	1249-1281
Максим	1283-1305
Петро Ратенський (українець)	1309-1326
Теогност (грек)	1328-1353
Теофіл	1330(?)
Теодорит	1353-1354
Роман	1354-1361
Олексій	1354-1378
Кипріян Цамблак	1376-1406
Михайло	1378-1379

Пимен	1382-1385
Діонисій	1384-1385
Фотій	1408-1431
Григорій Цамбалак	1415-1420
Герасим	1432-1435
Ісидор	1436-1458
Григорій II Болгаринович	1458-1472
Мисаїл	1475-1480
Симеон	1481-1488
Іона Гнезна	1489-1494
Макарій Святий	1495-1497
Йосиф I Болгаринович	1498-1500
Іона II	1502-1507
Йосиф II Солтан	1507-1521
Йосиф III	1522-1534
Макарій II	1534-1556
Сильвестр Белкевич	1556-1567
Іона III Протасович	1568-1577
Ілля Куча	1577-1579
Онисіфор Дівочка	1579-1588
Михайло Рогоза	1588-1596
Йов Борецький	1620-1631
Ісая Копинський	1631-1632
Петро Могила	1632-1647
Сильвестер Косів	1647-1657
Діонісій Балабан (правобережний)	1657-1663
Йосиф Нелюбович-Тукальський (правобережний)	1663-1675
Антоній Вінницький (правобережний)	1663-1679
Лазар Баранович ("місцєблюститель")	1659-1661
Мефодій Филімонович ("місцєблюститель")	1661-1663
Лазар Баранович ("місцєблюститель")	1670-1685
Гедеон Четвертинський	1685-1690
Варлаам Ясінський	1690-1707
Йосиф Краковський	1708-1718
Варлаам Вонатович (архієпископ)	1722-1730
Рафаїл Заборовський (архієпископ до 1742)	1730-1747
Тимофій Щербацький	1748-1757
Арсеній Могилянський	1757-1770
Гавриїл Кременецький	1770-1783
Самуїл Миславський	1783-1796
Єрофей Малицький	1796-1799
Гавриїл Банулеско-Бадоні	1799-1803
Володимир-Василь Богоявленський	1915-1918
Антоній Храповецький	1918-1919
Василь Липківський (УАПЦ)	1921-1927
Микола Борецький (УАПЦ)	1927-1930

Греко-католицькі митрополити

Михайло Рогоза	1588-1599
Іпатій Потій	1600-1613
Йосиф Велямін-Рутський	1613-1637
Рафаїл Корсак	1637-1640
Антін Селява	1641-1655
Гавриїл Коленда	1666-1647
Кипріян Жоховський	1647-1693
Лев Слюбич-Заленський	1694-1708
Юрій II Вінницький	1708-1713
Лев II Кишка	1714-1728
Анатасій Шептицький	1715-1746
Фелиціян-Филип Володкович	1762-1778
Лев Шептицький	1778-1779
Ясон Смогоржевський	1787-1788
Теодосій Ростоцький	1778-1805
Іраклій Ростоцький (правобережний)	1806-1809
Григорій Коханович (правобережний)	1809-1814
Йоасаф Булгак (правобережний)	1817-1838
Антін Ангелович	1808-1814
Михайло Левицький	1816-1858
Григорій Яхимович	1860-1866
Спиридон Литвинович	1864-1869
Йосиф Сембратович	1870-1882
Сильвестер Сембратович	1882-1898
Юліан Саскуїловський	1899-1990
Андрій Шептицький	1900-1944
Йосип Сліпий	1944-1980
Мирослав Любачівський	1980-

Українська Народна Республіка (УНР)
(7.11.17-29.04.18)

Парламент – Центральна Рада (4.03.17-29.04.18)

Голова ЦР – Михайло Грушевський (4.03.17-29.04.18)

Заступники:

Володимир Науменко (4.03.17-8.04.17)

Сергій Єфремов

Володимир Винниченко (обоє 8.04.17-15.06.17)

Президія ЦР – Мала Рада (6.07.17-29.04.18) – діяла між сесіями
ЦР

Голова – Михайло Грушевський

Заступники:

М. Шраг

С. Веселовський

А. Ніковський

Ф. Крижанівський

Секретарі:

А. Постоловський

Я. Левченко

Л. Чикаленко

М. Чечель

Виконавчий орган – Генеральний Секретаріат (15.06.17-22.01.18)

Голова ГС – Володимир Винниченко (15.06.17-16.07.17)

Заступник – Сергій Єфремов

Генеральні Секретарі:

Володимир Винниченко – ген. сек. внутрішніх справ

Сергій Єфремов – ген. сек. міжнародних справ

Христофор Барановський – ген. сек. фінансів

Борис Мартос – ген. сек. земельних справ

Симон Петлюра – ген. сек. військових справ

Валентин Садовський – ген. сек. судових справ

Іван Стешенко – ген. сек. освіти

Генеральний Писар – Павло Христюк

Голова ГС – Володимир Винниченко (16.07.17-30.01.18)

Генеральні Секретарі:

Володимир Винниченко – ген. сек. внутрішніх справ

Борис Мартос – ген. сек. земельних справ

Христофор Барановський – ген. сек. фінансів

Валентин Садовський – ген. сек. судових справ

Симон Петлюра – ген. сек. військових справ
Всеволод Голубович – ген. сек. шляхів
О. Зарубін – ген. сек. пошти і телеграфного зв'язку
Олександр Шульгін – ген. сек. міжнародних справ
М. Зільберфарб – ген. сек. єврейських справ
В. Міцкевич – ген. сек. польських справ
П. Стебницький – ген. сек. при Тимчасовому правлінні в
Петрограді
Мойсей Рафес – ген. сек. державного контролю

Виконавчий орган – Рада Народних Міністрів (22.01.18–29.04.18)

Голова Уряду (прем'єр-міністр) – Всеволод Голубович
(30.01.18–24.03.18)

Міністри:

Всеволод Голубович – м. закордонних справ
А. Немоловський – м. військових справ
Павло Христюк – м. внутрішніх справ
С. Перепелиця – м. фінансів
Є. Сакович – м. шляхів
Микола Ковалевський – м. продовольчих справ
Н. Григорієв – м. освіти
А. Терниченко – м. земельних справ
Михайло Ткаченко – м. судових справ
Дмитро Антонович – м. морських справ

Голова Уряду (прем'єр-міністр) – Всеволод Голубович
(24.03.18–29.04.18)

Міністри:

Михайло Ткаченко – м. внутрішніх справ
Сергій Шелухін – м. судових справ
Микола Ковалевський – м. земельних справ
С. Коліух – м. продовольчих справ
Л. Михайлів – м. праці
Микола Любинський – м. закордонних справ
Є. Сакович – м. шляхів
Климович – м. фінансів
Т. Сидоренко – м. зв'язку
І. Фещенко-Чопівський – м. торгівлі та промисловості
О. Жуковський – м. військових справ
О. Лотоцький – м. державного контролю
Вульф Лацький

Державний секретар – Павло Христюк

Президент УНР – Михайло Грушевський (29.04.17)

Західноукраїнська
Народна Республіка (ЗУНР)
1.18-16.07.19)

Парламент – Українська Національна Рада (18.10.18-9.06.19)

Голова УНРади – Євген Петрушевич

Постійно діючий орган УНРади – Відділ УНРади (4.01.19-9.06.19)

Президент УНРади – Євген Петрушевич

Заступники:

Лев Бачинський
Омелян Попович
Семен Вітик
Андрій Шмигельський

Члени Відділу:

Антін Горбачевський
Гриць Дувіряк
Михайло Новаківський
Теофіл Окуневський
Степан Юрик

Секретарі Відділу:

Степан Витвицький
Степан Сілецький
Осип Устиянович

Виконавчий орган – Державний Секретаріат (13.11.18-9.06.19)

Президент Ради Державних Секретарів – Кость Левицький
(13.11.18-4.01.19)

Державні Секретарі:

Кость Левицький – держ. сек. фінансів
Лонгин Цегельський – держ. сек. внутрішніх справ
Дмитро Вітовський – держ. сек. військових справ
Іван Мирон – держ. сек. шляхів
Ярослав Литвинович – держ. сек. торгівлі та пром.
Олександр Пісецький – держ. сек. зв'язку
Олександр Барвінський – держ. сек. освіти та віросп.
Сидір Голубович – держ. сек. судових справ
Степан Баран – держ. сек. земельних справ
Іван Макус – держ. сек. громадських робіт
Степан Чарнецький – держ. сек. праці та сусп. опіки
Іван Куровець – держ. сек. охорони здоров'я
Василь Панейко – держ. сек. закордонних справ

Степан Федак – держ. сек. харчових справ

Прем'єр-міністр – Сидір Голубович (4.01.19–9.06.19)

Державні Секретарі:

Сидір Голубович – держ. сек. фінансів та промисловості

Василь Панейко – держ. сек. закордонних справ

Іван Макус – держ. сек. внутрішніх справ

Дмитро Вітовський – держ. сек. військових справ

Осип Бурачинський – держ. сек. судочинства

Михайло Мартинець – держ. сек. земельних справ

Агенор Артимович – держ. сек. освіти та віросповідань

Іван Мирон – держ. сек. шляхів і зв'язку

Мар'ян Казаневич – держ. сек. гром. робіт і праці

Зміни:

Лонгин Цегельський – держ. сек. закордонних справ

Михайло Лозинський – держ. сек. закордонних справ

Віктор Курманович – держ. сек. військових справ

Диктатура (9.06.19–16.07.19)

Диктатор – Євген Петрушевич

Рада Уповноважених:

Сидір Голубович – внутрішні справи

Степан Витвицький – закордонні справи

Віктор Курманович – оборона

Іван Мирон – транспорт

Гетьманат

(29.04.18-14.12.18)

Гетьман – Павло Скоропадський

Виконавчий орган – Кабінет міністрів

Прем'єр-міністр – Федір Лизогуб (05.18-11.18)

Міністри:

Дмитро Дорошенко – м. закордонних справ

О. Рогоза – м. військових справ

Антон Ржепицький – м. фінансів

Сергій Гутник – м. торгівлі та промисловості

В. Кокольцов – м. продовольства

В. Зінківський – м. релігійних справ

Ю. Любинський – м. охорони здоров'я

Микола Василенко – м. освіти

Б. Бутенко – м. шляхів

М. Чубинський – м. юстиції

Ю. Вагнер – м. праці

Державний контролер – Г. Афанасьєв

Державний писар – І. Кістяковський

Прем'єр-міністр – Сергій Гербель (14.11.18-14.12.18)

Найвищий судовий орган – Український Державний Сенат

Президент УДС – А. Василенко

Голова Адміністративного суду – Д. Носенко

Голова Цивільного суду – Гусаківський

Голова Карного суду – М. Чубинський

Зв'язок – Українське Телеграфне Агенство

Голова УТА – Дмитро Донцов

Директорія УНР
(14.12.18-10.11.20)

Найвищий орган державної влади - Директорія

Голова Директорії - Володимир Винниченко (14.12.18-13.02.19)

Члени Директорії:

Симон Петлюра - Головний Отаман

Федір Швець

Панас Андрієвський

Андрій Макаренко

Голова Директорії - Симон Петлюра (13.02.19-10.11.20)

Виконавчий орган - Уряд УНР

Прем'єр-міністр - Володимир Чехівський (26.12.18-13.02.19)

Міністри:

О. Мицюк - м. закордонних справ

Микита Шаповал - м. земельних справ

І. Штефан - м. пошти і телеграфного зв'язку

Дмитро Антонович - м. мистецтва

М. Біленький - м. морських справ

Б. Матюшенко - м. охорони здоров'я

Борис Мартос - м. продовольства

Сергій Остапенко - м. торівлі та промисловості

О. Осецький - м. оборони

П. Холодний - м. освіти

Сергій Шелухін - м. юстиції

В. Мазуренко - м. фінансів

Л. Михайлів - м. праці

П. Пилипчук - м. шляхів

Іван Липа - м. віросповідань

Державний контролер - Д. Симонів

Державний секретар - І. Сніжко

Зміни в Уряді:

А. Ревуцький - м. єврейських справ

І. Огієнко - м. освіти

Борис Мартос - м. фінансів

Михайло Корчинський - державний секретар

Прем'єр-міністр - Сергій Остапенко (13.02.19-9.04.19)

Міністри:

К. Мацієвич - м. закордонних справ

О. Шаповал - м. оборони

Г. Чижевський - м. внутрішніх справ

С. Федак – м. фінансів
Д. Маркович – м. юстиції
І. Фещенко-Чопівський – м. господарства
Є. Архипенко – м. земельних справ
П. Пилипчук – м. шляхів
Іван Огієнко – м. освіти
Іван Липа – м. віросповідань
О. Корчак-Чепурківський – м. охорони здоров'я
М. Білінський – м. морських справ
А. Ревуцький – м. єврейських справ
Осип Назарчук – м. преси

Державний контролер – Д. Симонів

Державний секретар – Михайло Корчинський

Прем'єр-міністр – Борис Мартос (9.04.19–27.08.19)

Міністри:

Борис Мартос – м. фінансів
Ісаак Мазепа – м. внутрішніх справ
Микола Ковалевський – м. земельних справ
А. Лівницький – м. юстиції
Сиротенко – м. військових справ
Темницький – м. закордонних справ
О. Безпалко – м. праці
Шрамченко – м. господарства
Крушельницький – м. освіти
Шадун – м. шляхів
Лизанівський – м. пропаганди
Паливода – м. зв'язку

Прем'єр-міністр – Ісаак Мазепа (9.04.19–26.05.20)

Міністри:

А. Лівницький – м. закордонних справ
Борис Мартос – м. фінансів
М. Шадлун – м. господарства
Т. Черкавський – м. преси
С. Тимошенко – м. шляхів
І. Огієнко – м. віросповідань
П. Григорієв – м. освіти

Прем'єр-міністр – Вячеслав Прокопович (26.05.20–10.11.20)

Міністри:

А. Ніковський – м. закордонних справ
О. Саліковський – м. внутрішніх справ
Ісаак Мазепа – м. земельних справ
О. Безпалко – м. праці
А. Лівницький – м. юстиції

Є. Архипенко – м. господарства
І. Огієнко – м. віросповідань
Володимир Сальський – м. оборони
Христофор Барановський – м. фінансів
І. Носенко – м. зв'язку
П. Холодний – м. освіти
С. Стемиковський – м. охорони здоров'я
П. Красний – м. єврейських справ

Карпатська Україна

(11.10.38-?? .03.39)

Виконавчий орган – Кабінет міністрів

Прем'єр-міністр – Августин Волошин (27.10.38-14.03.39)

Міністри:

Юрій Перевузник – м. внутрішніх справ, держ. секретар

Степан Клочурак – м. оборони

Микола Долинай – м. охорони здоров'я

Федір Ревай

Юлій Бращайко

Президент – Августин Волошин (14.03.39-?? .03.39)

Військова організація – Карпатська Січ (створена у 1932 р.
Дмитром Кампушом)

Головнокомандувач – полк. Сергій Єфремов

Члени командування:

Дмитро Климпуш – комендант

Іван Роман – заступник коменданта

Іван Рогач – генеральний писар

Степан Росоха – референт преси, інформації та зв'язків
з урядом

Штаб:

Михайло Колодзінський – начальник штабу

Роман Шухевич – заступник

Зенон Косак – заступник

Осип Карачевський

Юрій Лопатинський

Євген Врецьона

Видатні українці: відомі та невідомі імена

Авдієнко Михайло

роки народження і смерті невідомі

Український революційний діяч, член ЦК УСДРП. У 1918 р.– член групи незалежників. У 1919 р. разом з цією групою увійшов до Всеукраїнського ревкому для збройної боротьби проти більшовицького уряду Х. Раковського. З 1920 р.– член ЦК УКП. У 30-х роках – репресований.

Андрієвська Ольга

роки народження і смерті невідомі

Член Української партії соціалістів-федералістів. У 20-х роках – співробітник ВУАН. Заарештована і заслана під час процесу СВУ. Подальша доля невідома.

Андрієвський Віктор

н. 1885

н. 1967

Громадський діяч, публіцист і педагог. У 1917–1918 рр.– губернський комісар освіти на Полтавщині. Співзасновник Української партії хліборобів-демократів. З 1920 р.– на еміграції. Автор праць антисоціалістичного спрямування. Подальша доля невідома.

Андрієвський Панас

н. 1878

н. 1955

Політичний діяч, мировий суддя, адвокат, член Української партії самостійників-соціалістів, Національного союзу і Директорії. На еміграції – професор УВУ в Празі.

Андрій Боголюбський

н. бл. 1111

н. 1174

Князь володимиро-суздальський, засновник майбутньої московської держави. У 1169 р. Зруйнував Київ.

Андрусов Микола

н. 1861, Одеса, Україна, Російська Імперія

н. 1924

Відомий геолог, статиграф і палеонтолог. Викладав у Петербурзькому й Новоросійському ун-тах. 1896-1905 рр. – професор Юр'євського Ун-ту; 1905-912 рр. – професор Київського Ун-ту; 1912-1914 рр. – професор Вищих жіночих курсів у Петербурзі і співробітник Геологічного комітету; 1914-1918 рр. – директор Геологічного музею Петроградської АН; 1918-1920 рр. – професор Таврійського Ун-ту З 1921 р. працював у лабораторіях Сорбонського (в Парижі) і Карлового (у Празі) ун-тів.

Праці М.І.Андрусова, складають епоху в стратиграфії, палеонтології, палеографії, палеоекології, океанології. Вони дали змогу розробити детальну стратиграфію неогенових відкладень Понто-Каспійської області, яка й досі є неперевершеним зразком щодо чіткості та точності підрозділів. Подальші роботи лише деталізували закладену в цих схемах раціональну основу Плідність спадщини М.І.Андрусова вплинула і на практику відкриття родовищ нафти на нових територіях.

Анна

роки народження і смерті невідомі

Дочка візантійського імператора, дружина Ярослава Мудрого.

Анна Ярославна

н. 1024?

н. 1075?

Дочка Ярослава Мудрого, королева Франції. У 1049 р. одружилася з французьким королем Генріхом I. Після його смерті (1060) була регентшею під час правління свого сина Філіппа I.

Антонов-Овсієнко Володимир

н. 1884

н. 1938

Більшовицький військовий діяч. У 1918 р. керував наступом більшовицьких військ на Україну. Пізніше займав ряд постів у Червоній армії та в уряді УСРР. З 1924 р. – на дипломатичній роботі. Репресований.

Антонович Дмитро

н. 1877

н. 1945

Політичний діяч, історик, мистецтвознавець, один із засновників РУП. У 1917 р. – активний діяч Центральної Ради. У 1917–1918 рр. – морський міністр. У період Директорії – голова дипломатичної місії в Римі. Один із організаторів Українського вільного університету у Відні і Празі, директор Музею визвольної боротьби України в Празі. Автор численних наукових праць.

Антонович Марко

н. 1916

Син Дмитра Антоновича. Президент Вільної академії наук у діаспорі. Український історик. Співробітник журналу "Український історик". Живе у США.

Апостол Данило

н. 1654

н. 1734

Гетьман України з 1727 р. Багато зробив для впорядкування козацької адміністрації, для судових реформ, врегулювання соціальних відносин.

Артем (справж. прізвище Сергєєв Федір)

н. 1883

п. 1921

Радянський партійний і державний діяч. У 1917 р. – секретаркомітету більшовицької партії, що об'єднував Донбас, Харківську й Катеринославську губернії. У 1918 р. – голова раднаркому й комісар народного господарства т. зв. Донецько-криворізької республіки. У 1919 р. – член більшовицького уряду УСРР і один із керівників ЦК КП(б)У, згодом на партійній роботі в Москві.

Артимович Агенор

н. 1879

н. 1935

Мовознавець, доцент Чернівецького університету, державний секретар освіти і віровизнання ЗУНР. Пізніше – професор УВУ та Українського педагогічного інституту в Празі.

Аскольд і Дир

роки народження і смерті невідомі

Напівлегендарні постаті, згадувані в "Повісті минулих літ" як київські князі (IX ст.). Їх імена пов'язуються з походами Русі на Візантію й Закавказзя. За літописним описом, Аскольд і Дир були вбиті Олегом і поховані в Києві на Угорській горі (Аскольдова Могила).

Бабко Анатолій

н. 1905, Судженське, Томська губернія, Російська Імперія

n. 1968

Відомий хімік-аналітик українського походження. У 1941-1968 рр. – завідуючий лабораторією Інституту загальної та неорганічної хімії АН України, водночас з 1944 р. – завідуючий кафедрою аналітичної хімії Київського Ун-ту.

Вивчав рівноваговий стан комплексних сполук у розчинах. Обґрунтував загальні положення східчастої дисоціації у розчинах. Розробив методика визначення складу комплексів, що містяться у розчині. Велике практичне значення мають його дослідження у галузі потрійних комплексів, а також дослідження каталітичних реакцій.

Базилевич Григорій

n. 1759

n. 1802

Видатний лікар, перший клінічний професор у Російській імперії, вихованець Харківської колегії. Вивчав медицину у Петербурзі та Страсбурзі. З 1795 професор патології і терапії в Петербурзькій медично-хірургічній школі. Запровадив клінічні палати при військових шпиталях; як секретар Медичної Колегії сприяв поширенню медичної освіти.

Бандера Степан

n. 1909

n. 1959

Голова Проводу ОУН. З 1931 р. – заступник крайового провідника, потім – керівник крайової езекутиви ОУН та крайовий комендант УВО. За організацію вбивства міністра внутрішніх справ Польщі Перацького у 1934 р. засуджений до смертної кари, яку було замінено на довічне ув'язнення. Звільнений у вересні 1939 р. У 1940 р. очолив революційну фракцію ОУН. 30 червня 1941 р. обраний членом уряду проголошеної у Львові відновленої Української держави. В'язень німецьких концтаборів. Після війни очолював Провід закордонних частин ОУН. Убитий агентом КДБ СРСР.

Бантиш-Каменський Дмитро

n. 1788

n. 1850

Історик. Автор праць, які написані на основі використання багатих архівних джерел: "История Малой России" (т. I–IV, 1822), "Словарь достопамятных людей русской земли" (т. I–IV) та ін.

Баран Михайло

n. 1884

n. 1937

Діяч КПЗУ. У 1920 р.– член Галревкому, пізніше науковий співробітник ВУАН і ректор Київського інституту народного господарства.

Баран Степан

n. 1879

n. 1953

Визначний політичний, громадський діяч та публіцист у Галичині, член УНДП, а потім – УНДО. У 1918–1919 рр.– член Національної Ради ЗУНР і секретар земельних справ у першому уряді ЗУНР. Посол до Варшавського сейму у 1928–1939 рр.

Барановський Христофор

n. 1874

n. 1941

Визначний громадський і кооперативний діяч на Наддніпрянській Україні до першої світової війни і в добу відродження Української держави, засновник і директор Союзбанку в Києві, з 1917 р.– голова управи Українбанку, з 1919 р.– голова ради Центрального українського кооперативного союзу – Централу. В період Центральної Ради – генеральний секретар фінансів, в 1920 р.– міністр фінансів УНР в уряді В. Прокоповича. З 1920 р.– на еміграції в Південній Америці.

Барановський Ярослав

н. 1906

н. 1943

Бойовик, засуджений польським судом у 1926 р. З 1930 р. перебував за кордоном. Із 1933 р.– секретар Проводу ОУН. Вбитий у Львові.

Барвінський Олександр

н. 1847

н. 1927

Визначний педагог, історик, громадсько-політичний діяч. У 1891–1907 рр.– посол до австрійського парламенту. Заснував Християнсько-суспільну партію. У 1918 р. був секретарем освіти й віровизнання в першому Державному секретаріаті ЗУНР.

Бачинський Лев

н. 1871

н. 1930

Адвокат. Голова Української радикальної партії (1918–1930), посол до австрійського парламенту (1907–1918). У період ЗУНР – комісар Станіславського повіту, а потім – віце-президент Національної Ради ЗУНР.

Бачинський Юліан

н. 1870

рік см. невід.

Громадський діяч, публіцист, член Русько-української радикальної партії. У 1895 р. опублікував книгу "Україна ingredienta", де обґрунтував потребу створення української соборної держави. У 1918 р. був членом Української Національної Ради в Галичині. У 1919 р.– представник УНР у Вашингтоні. Повернувся до УСРР, де в 1934 р. був репресований.

Безбородько Олександр

н. 1746

н. 1799

Київський полковник. У 1775 р. переїхав до Петербурга, де здобув блискучу кар'єру, спочатку як секретар Катерини II, а пізніше – канцлер. Мав великий вплив на царя Павла I.

Безредка Олександр

н. 27 березня 1870, Одеса, Україна, Російська Імперія

н. 28 лютого 1940

Мікробіолог, учень та співробітник лауреата Нобелівської премії І.Мечникова. З 1897 і до кінця життя працював у Парижі. Отримав ступінь доктора у Паризькому Ун-ті, відтоді асистент, професор і з 1916 заступник директора Пастерівського Ін-ту в Парижі. Автор багатьох наукових праць, переважно в галузі вакцинації та імунітету.

Безручко Марко

н. 1883

н. 1944

Військовий діяч, генерал-хорунжий Армії УНР. У 30-х роках – голова Українського воєнно-історичного товариства у Варшаві.

Бердник Олесь

н. 1927

Письменник. За участь у правозахисному русі був ув'язнений у радянських тюрмах і таборах. Звільнений у 1988 р. Ініціатор створення Української Духовної Республіки.

Берзін Рейнгольд

н. 1888

н. 1939

Командир Червоної гвардії. З січня 1918 р. командував Мінським більшовицьким загonom, який брав

участь у наступі на Чернігівщину і Київ проти військ Центральної Ради.

Бец Володимир

н. 26 квітня 1834, м.Остер, Чернігівщина, Україна, Російська Імперія

п. 12 жовтня 1894

Видатний анатом і гістолог, педагог, громадський діяч, професор Київського Ун-ту, член багатьох наукових товариств. Залишив близько 50 наукових праць. Роботи присвячені будові людського мозку, зокрема відмінностям у тонкій структурі (архітектоніці) різних його ділянок. В.Бец відкрив рухливу зону кори головного мозку і описав (1874) велетенські пірімідні нервові клітини, названі його іменем.

Білозерський Василь

н. 1825

п. 1899

Громадський діяч. Брав участь в організації Кирило-Мефодіївського товариства. У 1848 р. засланий до Петрозаводська. В 1861–1862 рр.– редактор першого українського щомісячного журналу "Основа". Активний член гуртка українців у Петербурзі.

Бісик Микола

роки народження і смерті невідомі

Сотник Січових Стрільців (київських), учасник антигетьманського повстання (листопад 1918 р.).

Блакитний Василь (Елланський)

н. 1891

п. 1925

Революційний діяч і письменник; член УПСР, з 1918 р.– боротьбист, редактор газети "Боротьба", один із ініціаторів влиття боротьбистів до КП(б)У; з 1920 р.– член ЦК КП(б)У, голова Державного видавництва України, головний редактор газети "Вісті ВУЦВК". Під псевдонімом Василя Еллана у 1920 р. видав збірку віршів "Удари молота і серця".

Богданович-Зарудний Самійло

роки народження і смерті невідомі

Генеральний суддя Війська Запорізького. Вів переговори в 1650 р. у Варшаві, був на чолі козацького посольства до Москви (1652), до Туреччини (1653) і в 1654 р. знову до Москви.

Богомолець Олександр

н. 24 травня 1881, Київ, Україна, Російська Імперія

п. 19 липня 1946

Видатний патофізіолог і науковий організатор, дійсний член АН УРСР (з 1929), дійсний член АН СРСР. У 1931 обраний президентом АН УРСР. Очолював створений ним Інститут експериментальної біології та патології та Інститут клінічної фізіології АН УРСР. О.Богомолець – основоположник школи патофізіологів. Опацював ефективну методику впливу на сполучну тканину за допомогою винайденої ним антиретікулярної цитотоксичної сироватки, відомої у цілому світі як стимулятор функцій сполучної тканини. Автор численних праць з ендокринології, порушення обміну речовин, імунітету та алергії, раку, старіння організму тощо.

Болбочан Петро

н. 1883

п. 1919

Полковник Армії УНР. Вів боротьбу проти більшовиків під час їх наступу в період Центральної Ради. З наказу Директорії восени 1918 р. командував Запорізьким корпусом і всім військом Лівобережної України. У червні 1919 р. за спробу стати на чолі Запорізького корпусу розстріляний.

Брацанко Михайло

н. 1883

п. 1973

Закарпатський політичний і культурний діяч, у 1918–1919 рр.– делегат від Закарпаття в уряді ЗУНР. У 1939 р.– член сейму Карпатської України.

Бращайко Юлій

н. 1879

н. 1946

Закарпатський політичний і культурний діяч, організатор Хустської Народної Ради у 1919 р. У міжвоєнний період член багатьох культурних і економічних товариств, один із керівників Християнської народної партії. У 1939 р.– посол до сейму Карпатської України і міністр її останнього уряду. Помер у радянській тюрмі.

Бродій Андрій

рік н. невід.

н. 1945

Учитель, діяч москвофільської орієнтації на Закарпатті. У 1929–1938 рр.– посол до парламенту ЧСР. У 1938 р.– прем'єр автономного уряду Карпатської України, заарештований за зраду на користь Угорщини. У 1945 р. засуджений радянською владою до смертної кари.

Брюховецький Іван

рік н. невід.

н. 1868

Гетьман Лівобережної України. Провадив промосковську політику. Під впливом всенародного обурення Андрусівським договором 1667 р. розірвав з Москвою і підняв проти царя повстання, проте був вбитий козаками.

Буняковський Віктор

н. 16 грудня 1804, м. Бар, Поділля, Україна, Російська Імперія

н. 12 січня 1889

Відомий математик. Після навчання у Парижі – професор у різних високих школах у Петербурзі. Академік (з 1830) і віцепрезидент (з 1864) Петербурзької АН. Автор понад 100 праць з математичного аналізу, теорії чисел, геометрії, теорії ймовірностей та її застосування до демографії, статистики, страхової справи, теорії похибок тощо. винайшов планіметр, пантограф, прилад для додавання квадратів.

Бурачинський Осип

н. 1877

н. 1948

Політичний діяч, посол до Буковинського сейму у 1911–1918 рр. Член Національної Ради ЗУНР від Буковини, державний секретар судівництва.

Бурденко Микола

н. 8 травня 1876, м. Каменка, Російська Імперія

н. 11 листопада 1946

Видатний хірург, один із творців нейрохірургії, академік; з 1912 професор Тартуського Ун-ту, з 1924 – Московського Ун-ту; перший президент Академії медичних наук СРСР, заснованої з його ініціативи. Наукові праці принесли М.Бурденкові світову славу (почесний член багатьох закордонних наукових товариств).

Вагилевич Іван

н. 1811

н. 1866

Український поет, філолог, етнограф, громадський діяч. Один з організаторів "Руської трійці". Автор "Заміток о руській літературі" (1848). Переклав українською та польською мовами "Слово о полку Ігоревім". У 60-х роках примкнув до польського табору.

Василенко Микола

н. 1866

п. 1935

Історик, громадський і політичний діяч. Член ТУП. В 1917 р.– куратор Київського шкільного округу. За гетьманату 1918 р.– міністр освіти. Взяв участь у відкритті українських університетів в Києві та Кам'янці-Подільському. Із 1920 р.– співробітник ВУАН.

Василько Романович

н. бл. 1204

п. 1270

Волинський князь, спершу у Бересті, а з 1245 р.– у Володимирі. Союзник свого брата Данила Романовича у боротьбі з галицькими боярами, поляками й уграми, що претендували на Галич.

Вернадський Володимир

н. 12 березня 1863, Петербург, Російська Імперія

п. 6 січня 1945, СРСР

Видатний природознавець, засновник геохімії, біогеохімії та радіогеології. Академік Петербурзької АН (з 1912), професор Московського університету. Один із засновників АН України; став дійсним членом АН України та її першим президентом (з 1919). З 1921 знову у Росії. Збагатив науку глибокими ідеями, що лягли в основу нових провідних напрямків сучасної мінералогії, геології, гідрогеології, визначив роль організмів у геохімічних процесах. Для його діяльності характерні широта інтересів, постановка кардинальних наукових проблем, наукове передбачення. Вперше довів, що “все живе” – це динамічна рівновага пов'язаних між собою організмів і що людина здатна порушити її. Організатор та директор Радієвого інституту (1922-39), Біохімічної лабораторії (з 1929; зараз Інститут геохімії та аналітичної хімії АН СРСР ім. Вернадського). Дійсний член НТШ та ряду інших академій (Паризької, Чеської).

Виговський Іван

рік н. невід.

п. 1664

Гетьман України у 1657–1659 рр. Прагнув добитися повної самостійності України, спираючись на Швецію і Польщу, для цього в 1658 р. підписав Гадяцьку угоду. У 1659 р. розбив московське військо під Конотопом.

Винниченко Володимир

н. 1880

п. 1951

Український письменник, політичний діяч. Один з організаторів Центральної Ради, заступник її голови, голова Генерального Секретаріату і генеральний секретар внутрішніх справ. Із серпня 1918 р.– голова Українського Національного Союзу, організатор антигетьманського повстання. В листопаді 1918 – лютому 1919 рр.– голова Директорії. У 1919 р. емігрував. У 1920 р. повертався на Україну, був заступником голови Раднаркому та наркомом закордонних справ, із серпня 1920 р.– на еміграції, де присвятив себе літературній діяльності.

Високович Володимир

н. 28 січня 1854, Гайсин, Україна, Російська Імперія

п. 26 травня 1912

Видатний паталогоанатом, бактеріолог та епідеміолог. З 1884 професор Харківського Ун-ту, з 1895 – в Київському Ун-ті. Зробив ряд відкриттів у ділянках паталогічної анатомії, бактеріології та епідеміології. Йому належить вчення про ретикуло-ендотеліальну систему. Одним із перших опрацював проблему фагоцити. В.Високович вважається основоположником харківської школи бактеріологів. Брав активну участь у боротьбі з епідеміями чуми (зокрема у Бомбеї, 1896).

Витвицький Степан

н. 1884

п. 1965

Політичний діяч, журналіст, член УНДП. У 1918 р.– член Національної Ради ЗУНР. Був одним з

організаторів возз'єднання УНР і ЗУНР 22 січня 1919 р. Згодом – державний секретар закордонних справ, голова місії ЗУНР в Парижі і Лондоні. У 1925–1939 рр.– діяч УНДО. З 1954 р.– президент УНР в еміграції.

Вишневецький Дмитро

роки народження і смерті невідомі

Перший відомий в історії козацький отаман. Близько 1550 р. на острові Мала Хортиця на Дніпрі збудував Запорізьку Січ і об'єднав козаків для боротьби з татарами. У 1563 р. потрапив в турецький полон і був страчений. Герой народної пісні про Байду.

Вітик Семен

н. 1876

н. 1937

Громадсько-політичний і профспілковий діяч на Дрогобиччині. Засновник УСДП, посол до парламенту. В період ЗУНР – комісар Дрогобиччини, віце-президент Національної Ради. З 1919 р.– на еміграції. У 1925 р. переїхав до Харкова. Репресований.

Вітовський Дмитро (1877–1919) – полковник УГА, державний секретар ЗУНР. Був членом радикальної партії. У травні 1919 р.– член делегації ЗУНР на конференції в Парижі. Загинув в авіакатастрофі.

Вовк Федір

н. 17 березня 1847, с.Крячківці, Полтавщина, Україна, Російська Імперія

н. 29 червня 1912

Визначний антрополог, етнограф і археолог. Видатний член київської Громади, через переслідування у 1879 змушений був надовго виїхати за кордон. Вивчав етнографічні матеріали в різних країнах Європи. З 1887 оселився у Парижі, де вивчав (у Манувріє, Топінара, Ерве, Амі, Летурнр) антропологию, порівняльну етнографію і археологію. За працю “*Variations squelettiques du pied chez les Primates et chez les races humaines*” (1900) отримав премії Godar і від Російської АН. В 1904-06 робив екскурсії в Галичині, Буковині і Угорщині. З 1905 доцент антропології Петербурзького Ун-ту. Ф.Вовк залишив понад 200 наукових праць різними мовами.

Вовчок Марко (псевдонім Марії Вілінської, по чоловікові – Маркевич)

н. 1833

н. 1907

Письменниця. Була знайома з Т. Шевченком, П. Кулішем, М. Костомаровим, І. Тургенєвим, О. Герценом, М. Добролюбовим. Твори мали антикріпосницьке спрямування. Описувала історичне минуле України.

Волобуєв Михайло

н. 1900

н. 1932

Український економіст. Заперечував теорію єдності російської економіки до революції, вимагав розглядати Україну як історично оформлений "народногосподарський організм", що має власні шляхи розвитку. Репресований.

Володимирко Володарович

н. 1104

н. 1152

Галицький князь. Ставши у 1124 р. Звенигородським князем, він з часом приборкав непокірних удільних князів та бояр і в 1144 р. об'єднав Звенигородське, Галицьке, Перемишльське, Тереховлянське князівства в єдине Галицьке князівство. Вів успішну боротьбу проти польських та угорських феодалів, які намагалися загарбати Галичину.

Володимир Мономах

н. 1053

н. 1125

Київський великий князь у 1113–1125 рр. Один з найвидатніших державних діячів українського середньовіччя. Провів правові й фінансові реформи в Києві. Талановитий публіцист, написав твір "Повчання дітям".

Володимир Ольгердович

роки народження і смерті невідомі

Перший київський князь із династії Гедиміновичів (1362–1394), вигнаний з Києва Вітовтом, владу якого не визнавав. Володимир був у залежності від татарського хана.

Володимир Святославич

рік н. невід.

н. 1015

Великий князь київський, один з найбільших державних діячів княжої України. Об'єднав східнослов'янські племена в одну державу. У 988 р. запровадив християнство як державну релігію Русі. Русь за його князювання досягла найбільшої могутності.

Волошин Августин

н. 1874

н. 1946

Провідний культурний і громадсько-політичний діяч Закарпаття, греко-католицький священник. У 1917–1938 рр.– директор вчительської семінарії в Ужгороді. Був організатором і брав участь в роботі ряду українських громадсько-політичних організацій Закарпаття. Із 1938 р.– прем'єр автономного карпатсько-українського уряду. У 1939 р.– президент Карпатської України. Автор ряду підручників.

Воробйов Володимир

н. 27 липня 1876, Одеса, Україна, Російська Імперія

н. 31 жовтня 1937, СРСР

Видатний анатом, з 1934 дійсний член АН УРСР. Приват доцент (1910-17) і професор анатомії (1917-21) в Харківському Ун-ті. Заснував велику школу функціональної динамічної анатомії і створив у Харкові перший в світі "Музей становлення людини". Дав новий напрям у нормальній анатомії своє. Макро- і мікрометодикою досліджен. Запропонував нову методику бальзамування трупів (і бальзамував за нею В.Леніна). Залишив багато оригінальних наукових праць, зокрема 5-томний "Атлас анатомии человека".

Вороний Микола

н. 1871

н. 1940

Поет. Переслідувався поліцією. Член РУП. Жив на еміграції у Відні та Львові. Працював у пресі. У 1920–1926 рр.– знову на еміграції. У 1926 р. повернувся в Україну. У 30-х роках репресований.

Вольф Арнольд

роки народження і смерті невідомі

Австрійський старшина німецького походження, полковник УГА, командир II корпусу УГА.

Врецьона Євген

н. 1905

Провідний діяч УВО й ОУН. Один з організаторів військових частин у Карпатській Україні у 1939 р. і УПА, член УГВР. З 1945 р.– на еміграції.

В'язлов Андрій

н. 1862

н. 1919

Громадський діяч. Депутат I Державної Думи. Член ТУП, пізніше УПСФ. В період Центральної Ради – губернський комісар Волині, у 1918 р.– міністр юстиції в уряді Української держави, у 1919 р.–

голова Українського Червоного Хреста.

Галаган Григорій

н. 1819

н. 1888

Громадський діяч-українофіл. Член підготовчих комісій перед реформою 1861 р. Із 1865 р.– земський діяч-меценат: за ініціативою й при матеріальній підтримці Галагана відкрито гімназію в Прилуках (1874) й багато народних шкіл, а також колегію в Києві (1871). Матеріально підтримував журнал "Киевская старина". У 1873–1875 рр.– голова південно-західного відділу Географічного товариства.

Ганкевич Лев

н. 1883

н. 1962

Адвокат, оборонець у кримінальних політичних процесах, журналіст і співредактор української газети "Вперед" у 1918–1922 рр., діяч УСДП. Був членом Національної Ради ЗУНР. У 1939 р. виїхав на еміграцію.

Гель Іван

н. 1937

Правозахисник. За спеціальністю – історик. Неодноразово був засуджений за звинуваченням у т. зв. антирадянській агітації і пропаганді. Після звільнення у 1989 р. один із засновників Української гельсінської спілки. Був депутатом, заступником голови Львівської обласної Ради (1990–1994). Активний учасник суспільно-політичного життя.

Гербель Сергій

роки народження і смерті невідомі

Політичний діяч часів гетьманату. До революції 1917 р.– губернатор у Харкові. Влітку 1918 р.– міністр харчових справ у кабінеті ф. Лизогуба, після проголошення федерації – прем'єр-міністр і міністр земельних справ (14.XI–14.XII 1918 р.). Подальша доля невідома.

Глушко Валентин

н. 2 вересня 1908, Одеса, Україна, Російська Імперія

н. 10 січня 1989, Москва, Росія, СРСР

Академік АН УРСР (1958) та АН СРСР, творець першого у світі електротермічного ракетного двигуна і багаторазового ракетно-космічного комплексу "Енергія"–"Буран". 1938 року засуджений до 8 років за "шкідництво". Його двигуни підіймали в повітря літаки (Як-3, Су-6, Су-7), космічні кораблі "Восток", ракетноносії "Протон". 1994 року його ім'я отримав кратер на заповідному видимому боці Місяця.

Глушков Віктор

н. 24 серпня 1923, Ростов-на-Дону, СРСР

н. 30 січня 1982, СРСР

Український математик, академік АН УРСР (з 1961), АН СРСР (з 1964), віце-президент АН УРСР (з 1962). Організатор і перший директор Інституту кібернетики АН УРСР (з 1962). Під його керівництвом у Києві вперше у світі вийшла енциклопедія кібернетики (українською мовою). Основні праці стосуються теоретичної та прикладної кібернетики: теорія цифрових автоматів, автоматизація проектування ЕОМ, використання кібернетичних методів у промисловості, а також теорії нескінченних дискретних і біокомпактних груп.

Головацький Яків

н. 1814

н. 1888

Поет, етнограф, фольклорист і педагог. У 1864–1866 рр. – ректор Львівського університету. Входив до "Руської трійці", співавтор "Русалки Дністрової".

Голубович Всеволод

н. 1890

р. см. невід.

Політичний діяч, член УПСР. В період Центральної Ради – генеральний секретар шляхів, пізніше – торгівлі і промисловості. У січні 1918 р. очолював делегацію УНР у Бресті. Після проголошення незалежності України очолював Раду міністрів УНР. У 30-х роках репресований.

Голубович Сидір

н. 1875

н. 1938

Адвокат, посол до австрійського парламенту та до галицького сейму. Секретар судових справ ЗУНР. У 1919 р.– президент Ради державних секретарів і секретар фінансів, торгівлі та промисловості. У 1924 р. очолював Українську трудову партію. Брав участь у заснуванні УНДО.

Голуховський Агенор

н. 1812

н. 1875

Польський галицький політик, співпрацював у розробці проекту знесення панщини. Із червня 1848 р.– заступник намісника, з 1849 р.– намісник австрійського цісаря в Галичині (до 1860 р.).

Горбачевський Антін

н. 1856

н. 1944

Громадський і політичний діяч у Галичині, співзасновник УНДП, посол до галицького сейму, член Національної Ради ЗУНР. У 1919 р.– член української дипломатичної місії у Варшаві. У 1927–1939 рр.– член польського сенату.

Горбачевський Іван

н. 15 травня 1854, Зарубинці, Галичина, Україна, Австрійська Імперія

н. 24 травня 1942

Визначний біохімік, гігієніст та епідеміолог, громадсько-політичний діяч. Освіту здобув у Віденському університеті. 1883-1917 професор Карлового університету у Празі, 1902-03 його ректор. 1906-17 член Найвищої Державної Санітарної Ради в Чеському королівстві, з 1908 - член Палати панів австро-угорського парламенту, 1917-18 перший австрійський міністр охорони здоров'я. Дійсний член АН УРСР (з 1925) та НТШ. Верше провів синтез сечової кислоти і гліцину (1882). Один із засновників, професор хімії і багато разів ректор Українського вільного університету у Відні і Празі.

Горбовий Володимир

н. 1898

н. 1984

Адвокат у Галичині, оборонець у політичних процесах. Діяч УВО і ОУН, в'язень Берези Картузької. У 1945 р. засланий більшовиками.

Гонсет Роман

н. 1891, Галичина, Україна, Австро-Угорська Імперія

н. 1951, США

Винахідник і підприємець. З 1907 року у Канаді, з 1916 в Лос Анжелесі (США). Винаходи (частково із сином Фавстом): удосконалений кіноапарат, поліпшення радіо, телефону (близько 100 патентів).

Греков Олександр

н. 1875

н. 1958

Генерал-хорунжий. У 1918 р.– командир Сердюцької дивізії. У 1919 р.– головнокомандувач УГА. У 1945 р. захоплений більшовиками у Відні, засланий у Сибір. У 1956 р. повернувся.

Гречулевич Василь

н. 1791

н. 1870

Протоіерей, автор відомої книги "Проповеди на малоросийском языке" та інших духовних творів, написаних українською мовою.

Григоренко Петро

н. 1907

н. 1989

Радянський генерал, правозахисник. Виступав на захист кримських татар та інших депортованих народів. Перебував у радянських тюрмах, таборах і "психушках". З 1977 р. проживав у США.

Григор'єв Матвій

н. 1888

н. 1919

Отаман українського війська, підтримував Директорію. У березні-квітні 1919 р. перейшов на бік більшовиків, у травні 1919 р. виступив проти більшовиків, розпочав повстання. Перейшов на бік Махна, де був вбитий махновцями.

Гринько Григорій

н. 1890

н. 1938

Радянський політичний діяч, боротьбист, з 1920 р.– член КП(б)У. У 1919 р.– член Всеукраїнського ревкому. У 1920–1923 рр.– нарком освіти УРСР, у 1923–1925 рр.– голова Держплану УРСР, з 1925 р.– на різних посадах в уряді СРСР. Репресований.

Грицай-Перебийніс Дмитро

н. 1907

н. 1945

Політичний і військовий діяч, референт Крайової езекутиви ОУН на західноукраїнських землях у 1933–1934 рр., а з 1941 р.– її проводу (у фракції С. Бандери), генерал-хорунжий УПА, з січня 1944 р.– шеф її головного штабу. Загинув у в'язниці у Празі.

Грінченко Борис

н. 1863

н. 1910

Письменник, педагог, літературознавець, лексикограф, етнограф, історик, публіцист, громадсько-культурний діяч. Редактор ряду українських періодичних видань. Був одним із засновників Української радикальної партії. Виступав на захист української мови.

Грушевський Михайло

н. 1866

н. 1934

Найвидатніший український історик, організатор української науки, політичний діяч і публіцист, автор 2 тисяч праць, перший президент Української Народної Республіки, академік.

Гулак-Артемівський Петро

н. 1790

н. 1835

Поет. З 1838 р.– декан словесного факультету, у 1841–1849 рр.– ректор Харківського університету.

Гулак Микола

н. 1822

н. 1899

Член Кирило-Мефодіївського товариства, належав до його лівого крила. Під час слідства тримався особливо твердо. У 1847–1850 рр. ув'язнений у Шліссельбурзькій фортеці, потім на засланні в Пермь.

З 1859 р.– викладач шкіл в Одесі, Керчі та в Грузії.

Гуня Дмитро

роки народження і смерті невідомі

Козацький гетьман у 1638 р. Один з керівників антипольського повстання 1637 р.

Гутник Сергій

роки народження і смерті невідомі

Кадет, фінансист, міністр торгівлі і промисловості в уряді гетьмана Павла Скоропадського.

Данило Романович

н. 1202

н. 1264

Наймогутніший галицько-волинський князь. Щоб врятувати державу, визнав залежність від Орди. Намагався створити союз з римським папою Інокентієм IV для боротьби проти татаро-монгольських завойовників. Заснував ряд міст (Холм, Львів), реформував військо. Проводив прозахідну політику. З 1253 р.– король.

Джус Володимир

н. 1895, Галичина, Україна, Австро-Угорська Імперія

Український промисловець у США. Винахідник нового типу пркріплювача “фестенер”, використовуваного в авіації, власник фабрики “Джус Фестенер Ко Інк”, заснованої 1933 в Вест Айсліп, і фабрик в Англії, Франції й Канаді; засновник і президент Українського Інституту Америки (1952).

Дзерович Юліан

н. 1871

н. 1943

Галицький педагог, церковний і освітньо-культурний діяч, греко-католицький священник. Був професором Греко-католицької духовної семінарії і Богословської академії у Львові, активний член ряду товариств, редактор церковних журналів.

Дідицький Богдан

н. 1827

н. 1908

Галицький москофільський письменник і журналіст, редактор газети "Слово". Доводив, що є одна "руська мова" з двома вимовами. Твори писав "язичієм".

Добжанський Теодосій

н. 25 січня 1900, Немірів, Україна, Російська Імперія

н. 18 грудня 1975, Дейвіс, Каліфорнія, США

Визначний український та американський біолог-генетик, проф. Колумбійського університету. Наукові праці здійснили великий вплив на розвиток генетики та теорію еволюції. У 1918-1924 працював в Україні, 1924-1927 у Ленінграді, з 1927 у США. У 1941 році нагороджений медаллю Daniel Girard Elliot (нагорода Американської національної академії). У 1964 році став почесним доктором Оксфордського університету. Понад 300 праць.

Долинай Микола

роки народження і смерті невідомі

Лікар, міністр уряду Карпатської України.

Донський Борис

роки народження і смерті невідомі

Лівий есер. У 1918 р. вбив у Києві командуючого німецьких армій "Київ" Г. Ейхгорна.

Донцов Дмитро

н. 1883

н. 1973

Український критик, публіцист, політичний діяч. Був членом УСДРП. У 1914 р. очолив Союз визволення України, але потім з нього вийшов. В Уряді П. Скоропадського в 1918 р. очолив Українське телеграфне агентство. Заснував Українську партію хліборобів-демократів. З 1922 р. жив у Львові, з 1939 р. – на еміграції. У своїх працях виклав основні засади ідеології націоналізму.

Дорошенко Дмитро

н. 1882

н. 1951

Політичний діяч, історик, публіцист, літературознавець, бібліограф. Засновник "Просвіти" на Катеринославщині. З квітня 1917 р. – крайовий комісар Галичини й Буковини. Член УПСФ, Центральної Ради, Чернігівський губернський комісар. У травні–листопаді 1918 р. – міністр закордонних справ Української держави. З 1919 р. – на еміграції, де був організатором і співробітником українських наукових установ.

Дорошенко Петро

н. 1627

н. 1698

Гетьман. Ставши у 1665 р. гетьманом Правобережної України, поставив собі за мету кінцеве звільнення її від поляків. У 1668 р. був проголошений гетьманом України по обидва боки Дніпра. Борюся за незалежну Україну в її етнографічних межах.

Доценко Олександр

н. 1897

н. 1941

Військовий діяч, історик визвольних змагань, підполковник Армії УНР. У 1919–1920 рр. – ад'ютант головного отамана С. Петлюри.

Драгоманов Михайло

н. 1841

н. 1895

Публіцист, історик, філософ, економіст, літературознавець, фольклорист, громадський діяч. Один з організаторів Громади у Києві. З 1870 р. – доцент Київського університету. Після звільнення за політичну нейіагонадійність у 1876 р. емігрував до Швейцарії, де створив своєрідний осередок української політичної еміграції. У 1889–1895 рр. – професор Софійського університету.

Драгомирецький Антін

н. 1887

рік см. невід.

Політичний діяч, у 1917 р. – член Центральної Ради, член ЦК УСДРП, згодом один з керівників групи соціал-демократів-незалежників, що перетво-рилася на УКП, еволюціонував з нею до КП(б)У. У 30-х роках репресований. Подальша доля невідома.

Дроботько Віктор

н. 1885, Сумщина, Україна, Російська Імперія

Видатний мікробіолог та епідеміолог. Дійсний член АН УРСР, з 1931 р. науковий співробітник Ін-ту Мікробіології ім.Д.Заболотного АН УРСР у Києві, згодом його керівник. Має близько 100 наукових праць з ділянки питань мікробіології риносклерому, кишкових інфекцій, харчових отруєнь, туберкульозу тощо. В.Дроботько працював також в ділянці вивчення антибіотиків із вищих рослин. Належить низка наукових відкриттів.

Дрогобич-Котермак Юрій

н. 1450, Дрогобич, Україна, Річ Посполита

н. 1494

Видатний вчений і просвітитель, перший вітчизняний доктор медицини. Професор Болонського та

Краківського університетівтів. У 1481-1482 був ректором Болонського університету, з 1488 викладає у Кракові. Видав у Римі книгу з астрономії “Iudicium prenocticon Magistri Georgi Drohobicz de Russia” (“Прогностична оцінка поточного 1483 року магістра Юрія Дрогобича з Русі, доктора мистецтв і медицини Болонського університету.”)(1483).

Дувірак Григорій

н. 1861

н. 1929

Організатор радикального і січового руху на Гуцульщині. Член Президії Національної Ради ЗУНР.

Єлизавета

рік н. невід.

н. 1076

Дочка Ярослава Мудрого. 1044 р. вийшла заміж за Геральда Сміливого, який згодом став королем Норвегії (1047–1066). Цей шлюб зміцнив політичні зв'язки Київської Русі з Норвегією.

Єфименко Петро

н. 1835

н. 1908

Історик, дослідник звичаєвого права і етнограф. Автор численних праць з історії України та українського побуту XVII–XVIII ст. Своїми поглядами був близький до російських народників. У 1862 р. був засланий в Архангельську губернію. У 70-х роках повернувся на Україну.

Єфремов Сергій

н. 1876

н. 1937

Український вчений, державний і громадський діяч. Був одним з ініціаторів створення ТУП, у 1917 р. став головою УПСФ. Член Центральної Ради, заступник її голови. Після жовтня 1917 р. повернувся до наукової роботи. Брав участь у створенні ВУАН. Заарештований у 1929 р. як керівник неіснуючої “Спілки визволення України”.

Єфремов Сергій

н. 1893

рік см. невід.

Підполковник Армії УНР. У 1917 р.– голова Української військової ради Катеринославщини. У 1918 р. командував гайдамацьким полком у боях з більшовиками в Катеринославі. У березні 1939 р. призначений головнокомандувачем збройних сил Карпатської України. Жив на еміграції.

Заболотний Данило

н. 1866, с. Чоботарка, Поділля, Україна, Російська Імперія

н. 1929

Визначний мікробіолог та епідеміолог. У 1928-1929 рр. – президент ВУАН, заснував Інститут мікробіології та епідеміології в Києві. Оpubлікував понад 200 праць, присвячених головним чином вивченню трьох інфекційних хвороб – чуми, холери й сифілісу. Його наукові висновки базувались на багатому фактичному матеріалі, на подвижницькій практичній боротьбі з інфекційними захворюваннями. У 1897 р. брав участь в експедиції з вивчення чуми в Індії, Аравії. В наступні роки керував експедиціями з вивчення спалахів чуми в Монголії, Китаї, на Забайкаллі, в Ірані, Аравії, Месопотамії, в Киргизьких степах, Поволжі, Туркестані, Шотландії, Маньчжурії та ін. Д.Заболотний слідом за Л.Пастером багато зробив у вивченні та трактуванні ролі мікробіологічного чинника, біологічних властивостей збудників різних захворювань у виникненні, розвитку та згасанні епідемій, що і принесло йому світове визнання.

Залізняк Володимир

н. 1895

рік см. невід.

Інженер-хімік. У 1918–1920 рр.– урядовець посольства УНР у Відні і Хельсінкі. Діяч УПСР. У 1924

р. повернувся до УРСР, де працював викладачем Київського інституту народної освіти. У 30-х роках заарештований. Подальша доля невідома.

Зайкін Вячеслав

н. 1896

р/к см. невід.

Історик-правознавець, автор праць з історії української державності й історії церкви на Україні в середні віки.

Зайцев Микола

н. 1894, Харківщина, Україна, Російська Імперія

Відомий інженер-хімік. 1924-35 доцент Української Господарської Академії в Подєбрадах, 1937-45 шеф-хімік фабрики "Космос" в Чехословаччині. 1945-51 – професор УТГІ, згодом дослідний хімік у США. Дійсний член НТШ і директор Математично-Лікарсько-Природничої Секції (з 1951). Праці й патенти з хімічної технології, зокрема з технології товщів.

Засядько Олександр

н. 1779, Полтавщина, Україна, Російська Імперія

п. 27 травня 1838, Російська Імперія

Вчений-артилерист, генерал-лейтенант (1829). Походить із славного козацького роду. Першим створив (1817) кілька типів бойових порохових ракет та спеціальний пусковий пристрій для стрільби ними, організував їх виробництво і розробив тактику їх використання. Очолював Артилерійське училище, Петербурзький арсенал і пороховий завод.

Затонський Володимир

н. 1888

п. 1937

Більшовицький діяч, один із засновників КП(б)У. У першому радянському уряді України був Народним секретарем освіти. У 1920 р.– голова Галревкому. З 1921 р.– на різних партійних і державних посадах. Репресований.

Заячківський Роман

н. 1881

п. 1949

Громадський діяч, комісар Коломиї у 1918–1919 рр., президент Нотаріальної палати у Львові у 1941–1944 рр. Помер на еміграції.

Зелений (справж. ім'я – Терпило Данило)

н. 1883

п. 1919

Повстанський отаман. У січні 1919 р. виступив проти Директорії, чим допоміг більшовикам здобути Київ, згодом очолив партизанські загони, які воювали проти більшовиків і денікінців.

Ігор

н. 913

п. 945

Великий князь київський, за літописом – син Рюрика, здійснював доходи на Каспій, Царгород і в Малу Азію. Загинув при зборі данини з древлян.

Ізяслав Ярославич

н. 1024

п. 1078

Великий князь київський (з 1054 р.). Син Ярослава Мудрого. Брав участь у складанні 2-ї частини "Руської правди", т. зв. "Правди Ярославичів".

Інгігерда

рік н. невід.

п. 1050

Дочка шведського короля Олафа, друга дружина Ярослава Мудрого.

Ісаєвич Ярослав

п. 1936

Український історик, громадський діяч, академік НАН України, президент Міжнародної асоціації українців, директор Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Автор праць з давньої української історії та культури.

Ісаїв Петро

п. 1905

п. 1978

Педагогічний і суспільний діяч, журналіст. В останні роки – професор Українського католицького університету в Римі.

Каденюк Леонід

п. 28 січня 1951, с.Клішківці, Чернівецька область, Україна, СРСР

Перший астронавт незалежної України. Початкову авіаційну освіту здобув у Чернігівському вищому авіаційному училищі (1971). Служив у військово-повітряних силах. В 1976 був включений до загону радянських космонавтів. У 1984-88 працює пілотом-випробовувачем і пілотом-інструктором. Приймав участь у випробовуваннях 54 типів і модифікацій літаків. В 1990 році готувався як командир українського екіпажу для польоту на станцію Мир. За програмою українсько-американського співробітництва 19 листопада – 5 грудня 1997 р. у складі спільного екіпажу здійснив політ на американському кораблі багаторазового використання «Колумбія». Генерал-майор авіації (1998). Начальник Управління ППО Міністерства оборони України. Нагороджений орденом «За мужність» I ступеня (1998).

Казаневич Мар'ян

роки народження і смерті невідомі

Інженер, державний секретар публічних робіт ЗУНР.

Каледін Олексій

п. 1861

п. 1918

Керівник Донської республіки в 1917–1918 рр., отаман Війська Донського.

Кандиба Іван

п. 1930

п. 2002

Відомий учасник руху опору радянській системі. Був ув'язнений у радянських таборач. Член ОУН. Проживав у Львові.

Капиця Петро

п. 9 липня 1894, Санкт-Петербург, Російська Імперія

Видатний фізик, один із засновників фізики низьких температур і фізики сильних магнітних полів, академік АН СРСР. Народився в українській родині з Волині. У 1921-34 в науковому відрядженні у Великобританії. Організатор і перший директор (1935-46 і з 1955) Інституту фізичних проблем. У 1978 році удостоєний Нобелівської премії.

Капніст Василь

п. бл. 1756

п. 1823

Визначний поет і громадсько-політичний діяч. Був обраний предводителем дворянства Миргородського повіту (1782) і Київської губернії (1785–1787). У 1782 р. написав "Оду на рабство", що була протестом проти скасування державної автономії України. У 1791 р. їздив у Берлін просити

допомоги на випадок повстання в Україні проти Росії, але позитивної відповіді не одержав.

Караванський Святослав

н. 1920

Поет, журналіст, член ОУН. Політ'язень радянських тюрем у 1944–1966, 1968–1979 рр. З 1979 р.– на еміграції.

Карачевський Осип

роки народження і смерті невідомі

Член ОУН, у 1939 р.– член командного штабу Карпатської Січі.

Каша Михайло

н. 1920, США

Видатний американський хімік. Член Американської академії мистецтв та наук, Національної академії наук (США). Народився в родині галицьких емігрантів у США. З 1943 року працює в університеті Берклі під керівництвом уславленого молекулярного хіміка Дж.Н.Льюїса (Lewis). Був професором і деканом хімічного факультету Флоридського університету. Зараз вчений працює в Інституті молекулярної біофізики при університеті штату Флорида, який він організував і очолює вже більше 20 років. У 1992 році отримав диплом про обрання першим зарубіжним членом НАН України. Праці з теорії про хімічну реакцію плутонію. Відкриття в теорії люмінесценції, спектроскопії із фізичним та біологічним використанням. Сформулював “правила Каші” – всесвітньовизнана складова молекулярної спектроскопії та сучасної фотохімії.

Квітка-Основ'яненко Григорій

н. 1778

н. 1843

Письменник, громадський діяч. Брав участь у заснуванні професійного театру в Харкові (1812), у виданні першого в Україні журналу "Украинский вестник" (1816–1817).

Кий

роки народження і смерті невідомі

Легендарний засновник Києва, полянський князь, найстарший з трьох братів (Кий, Щек і Хорив), що збудували місто й назвали його на честь старшого брата.

Кирило і Мефодій

роки народження і смерті невідомі

Слов'янські просвітителі, православні проповідники, творці слов'янської азбуки (IX ст.). Переклали слов'янською мовою кілька грецьких церковних книг.

Кістяківський Георгій

н. 1900, Київ, Україна, Російська Імперія

Видатний фізик і хімік. Походить з відомої української родини, на протязі століття дала численну плеяду талановитих вчених. З 1926 р. в США. Професор Гарвардського університету (з 1933), дійсний член Американської національної академії наук, пізніше її віце-президент. Під час другої світової війни призначений членом Американського комітету національної оборони (1944-45). Один із творців атомної бомби (керівник відділу вибухових речовин атомної лабораторії в Лос-Амос). З 1957 радник президента США Д.Ейзенхауера у справах національної політики і техніки. На його рахунок кілька докторських ступенів (1959 доктор Оксфордського університету), присуджених у Європі та Америці. Нагороджений президентською медаллю Свободи, медаллю Франкліна та іншими.

Климуш Дмитро

роки народження і смерті невідомі

Один з керівників Гуцульської республіки у 1918 р. У 30-х роках – організатор Карпатської Січі, у 1939 р.– її командир.

Клочурак Степан

н. 1896

н. 1990

Закарпатський громадсько-політичний діяч. У 1918–1919 рр. був організатором Гуцульської республіки в Ясіні, потім редактор газети "Вперед", згодом лідер української фракції аграрної партії, а з 1934 р.– редактор її органу "Земля і воля". У 1939 р. посол до сейму і міністр Карпатської України. З 1939 р.– на еміграції в Празі, у 1945–1956 рр.– в радянських концтаборах. Після звільнення проживав у Празі.

Клячко Марія

Професор, перша жінка у США, яка стала провідним морським істориком цієї країни. Член Ради Морської ліги США та кількох інших наукових асоціацій.

Ковалевська Софія

н. 15 січня 1850, Москва, Російська Імперія

н. 10 листопада 1851, Стокгольм, Швеція

Визначний математик українського походження, письменниця і публіцист. Професор Стокгольмського університету. Авторка праць з математичного аналізу (диференціальні рівняння і аналітичні функції), механіки і астрономії. Перша жінка, яку обрано членом-кореспондентом Петербурзької АН. Уроджена Корвин-Круковська, дружина В.О.Ковалевського - основоположника еволюційної палеонтології, що походив із старшинського роду на Слобожанщині.

Ковалевський Микола

н. 1892

н. 1957

Політичний діяч, кооператор і публіцист. Один з чільних членів і голова Всеукраїнської селянської спілки і УПСР та головний редактор її газети "Народна воля". Член Центральної Ради. Від грудня 1917 р.– міністр продовольчих справ. У період Директорії – міністр земельних справ в урядах Остапенка, Мартоса і Мазепи. З 1920 р.– на еміграції.

Ковалів Левко

н. бл. 1890

н. 30-ті роки

Діяч УКП (боротьбистів). У 1917 р.– член Центральної Ради, член ЦК УПСР. Після розпуску партії боротьбистів до КП(б)У не увійшов. Заарештований у 1933 р. і загинув на засланні.

Колодзінський Михайло

н. 1902

н. 1939

Політичний і військовий діяч. З 1922 р.– член УВО, у 1932–1933 рр.– військовий референт Крайової ексекютиви ОУН. Начальник штабу Карпатської Січі у 1939 р. Загинув при обороні Карпатської України.

Конар Федір

роки народження і смерті невідомі

Член Галревкому з 1920 р. Репресований.

Кондратюк Юрій

н. 1897, Полтава, Україна, Російська Імперія

н. 1942, СРСР

Український вчений-винахідник, один із піонерів ракетної техніки й теорії космічних польотів. У праці «Завоювання міжпланетних просторів» (1929 р.) вивів основне рівняння польоту ракети, розглянув енергетично найвигідніші траєкторії космічних польотів, виклав теорію багатоступінчатих ракет. Запропонував використовувати для ракетного палива деякі метали і неметали та їх водневі сполуки. Розглянув проблеми створення проміжних міжпланетних баз, ідею використання гравітаційного поля небесних тіл для розв'язання цих проблем. Багато його ідей використано у

практичній космонавтиці (про створення космічних систем, про розрахунки траєкторій польотів для висадки на місячну поверхню).

Кониський Олександр

н. 1836

н. 1900

Публіцист і громадський діяч. Брав участь в організації недільних шкіл у Полтаві. Домагався введення в школах української мови. У 1861 р. засланий на північ. Із 1865 р. жив за кордоном. Був одним з фундаторів Наукового товариства ім. Шевченка.

Коновалець Євген

н. 1891

н. 1938

Полковник УГА, засновник УВО (1920–1929), голова Проводу ОУН (1929–1939). У 1917 р.– один з організаторів куреня, полку, дивізії, корпусу Січових Стрільців.

Коріятович Федір

рік н. невід.

н. 1414

Князь, вигнаний князем литовським Вітовтом з Поділля, був прийнятий угорським королем Жигмонтом і з 1393 р. став паном Мукачівської домінії на Закарпатті. Заснував монастир в Мукачевому і привів на Закарпаття близько 40 тисяч українців з Поділля.

Корольов, Сергій

н. 12 січня 1907, Житомир, Україна, Російська Імперія

н. 30 грудня 1966, СРСР

Видатний український вчений у галузі ракето-будування та космонавтики. Академік АН СРСР (з 1958). Конструктор перших штучних супутників Землі і космічних кораблів. Сім років (1939-1945) відбув у ГУЛАГІ, де разом з іншими вченими був примушений займатися розробкою балістичних та геофізичних ракет. Після звільнення очолив радянську ракетну програму. Під його керівництвом запущено першу міжконтинентальну балістичну ракету, перший штучний супутник Землі, перший політ людини в космос та вихід людини в космос.

Корчинський Михайло

н. 1885

н. 1937

Адвокат, політичний і громадський діяч. У 1917 р.– член Центральної Ради, у 1919 р.– державний секретар у кабінеті С. Остапенка, голова Української Національної Ради у Кам'янці-Подільському.

Кос Михайло

н. 1904, Галичина, Україна, Австро-Угорська Імперія

н. 1956

Інженер-механік. З 1948 в Канаді і США. Низка винаходів і патентів, між іншими 2-тактового двигуна внутрішнього згорання “Кос-мотор”.

Косинський Криштоф

рік н. невід.

н. 1593

Шляхтич з Підляшшя, гетьман запорізьких козаків (1586). Очолив перше козацьке повстання в 1591–1593 рр.

Коссак Зенон

н. 1907

н. 1939

Член УВО і ОУН, у 1932–1937 рр.– в'язень польських тюрем. Загинув при обороні Карпатської України.

Костомаров Микола

н. 1817

н. 1885

Історик, публіцист і письменник. Був одним із організаторів Кирило-Мефодіївського товариства, автором його програмних документів. Автор праць з історії України. Основоположник народницького напрямку в українській історіографії.

Коструба Теофіл

н. 1907

н. 1943

Монах-василянин, історик у Львові. Автор праць з історії України княжої доби.

Котляревський Іван

н. 1769

н. 1838

Письменник, громадський діяч. Підтримував зв'язки з декабристами. Його поема "Енеїда" (1798) стала першим в українській літературі твором, написаним народною мовою.

Коцюбинський Юрій

н. 1896

н. 1937

Радянський партійний, державний і військовий діяч. Входив з грудня 1917 р. до першого радянського уряду України – заступник, а потім народний секретар військових справ. Боровся за встановлення влади більшовиків на Україні. Репресований.

Кравс Антін

н. 1871

н. 1945

Генерал-четар УГА, у 1919 р.– командир 3-го корпусу. У серпні 1920 р. із рештками УГА пробився до Чехословаччини.

Кравчук Михайло

н. 21 листопад 1892, Човниці, Волинь, Україна, Російська Імперія

н. 9 березня 1942, Коліма, Сибір, СРСР

Визначний математик, академік АН УРСР (з 1929). Освіту отримав в Університеті Св.Володимира в Києві. У 1924 році отримав ступінь доктора. Учасник багатьох міжнародних математичних конгресів. Надзвичайно широкі контакти із світовою математичною громадськістю. Професор Київського політехнічного інституту. Співавтор першого трьохтомного словника української математичної термінології. Наукові праці стосуються алгебри, математичного аналізу, диференціальних та інтегральних рівнянь, теорії функцій та інших розділів математики.

Крижанівський Федір

роки народження і смерті невідомі

Кооператор, політичний діяч. Член Української трудової партії та її ЦК. У 1918 р.– працівник Дніпросоюзу. Заарештований більшовиками. Подальша доля невідома.

Крип'якевич Іван

н. 1886

н. 1967

Історик, академік АН України, професор Львівського університету, директор Інституту суспільних наук АН України. Автор ряду наукових досліджень про українську козацьку державність та Б. Хмельницького, ряду підручників з історії України.

Кузьма Олексій

н. 1875

n. 1941

Журналіст, сотник УГА, редактор органу УНДО "Свобода". Учасник листопадових боїв 1918 р. у Львові.

Кук Василь

n. 1913

Командуючий УПА з 1950 р. (після загибелі Р. Шухевича). Був захоплений в полон, перебував в тюрмах і таборах. Проживає в Києві.

Куліш Пантелеймон

n. 1819

n. 1897

Історик, письменник, етнограф. Був членом Кирило-Мефодіївського товариства. У Петербурзі заснував друкарню, де видавав твори українських письменників, працював у журналі "Основа".

Кульчицький Микола

n. 1856, Україна, Російська Імперія

n. 1925

Видатний гістолог, доцент (з 1883) і професор (з 1889) Харківського Ун-ту; з 1912 куратор Казанського навчального округу, міністр народної освіти; з 1918 – професор Оксфордського Ун-ту (Великобританія). Залишив багато нових гістологічних методів та наукових праць, у тому числі класичні підручники з гістології.

Кулябко Олексій

n. 1866

n. 1930

Видатний фізіолог експериментатор. В 1902-24 рр. Професор Казанського, а потім Томського ун-тів. Досліджував дію різних препаратів на серцево-судинну та інші системи тваринного організму; вперше у світі оживив людське серце через 20 годин після смерті.

Курманович Віктор

n. 1876

n. 1945

Генерал УГА, командир групи "Жовква", потім – групи "Південь" і I корпусу УГА. Від лютого 1918 р. – державний секретар військових справ УНР.

Куровець Іван

n. 1863

n. 1931

Політичний і громадський діяч. У 1918–1919 рр. – державний секретар здоров'я ЗУНР

Лаврівський Юліан

n. 1821

n. 1873

Суддя, культурний і політичний діяч, народовець, у 1848 р. – член "Руського собору" і "Собору руських учених". У 1861 р. заснував "Руську бесіду" і її театр. У 1870–1873 рр. був головою "Просвіти".

Лебідь Микола

n. 1910

Революціонер і політик, діяч ОУН. За бойову діяльність та співучасть у вбивстві польського міністра Перацького засуджений до смертної кари, яку замінили довічним ув'язненням, від 1941 р. – заступник С. Бандери. Організатор УПА, співзасновник УГВР у 1944 р. Із 1949 р. – на еміграції 170, 173, 174 Левитський Микола (1870–1935) – політичний діяч, член Центральної Ради від УСДРП, делегат України на мирних переговорах у Бресті. Член дипломатичної місії УНР у Парижі. З 1923 р. проживав у Харкові. У 1929 р. заарештований.

Левицький Кость

н. 1859

п. 1941

Найвизначніший політичний діяч Галичини кінця XIX – першої половини XX ст. Був співзасновником УНДП. З листопада 1918 р.– голова Державного секретаріату ЗУНР, потім – голова комісії з виборчої реформи при уряді. Після 1923 р. займався переважно науковою діяльністю. В липні 1941 р. був засновником і головою Національної Ради у Львові.

Леонтович Володимир

н. 1866

п. 1933

Громадський діяч і письменник. До революції – земський діяч на Полтавщині, член Старої Громади і ТУП. У 1917 р.– член Центральної Ради, в період гетьманату – міністр земельних справ у кабінеті Лизогуба. З 1919 р.– на еміграції.

Лешко Білий

н. бл. 1186

п. 1227

Князь сандомирський і краківський. У 1214 р. уклав угоду з угорським королем Андрієм II, за якою угорського королевича Коломана, зятя Лешка Білого, було проголошено королем Галича.

Ливчак Йосип

н. 1839, Перемищина, Галичина, Україна, Австро-Угорська Імперія

п. 1914

Публіцист і винахідник. У Відні видавав і редагував сатиричний журнал “Страхопуд” (1863-68) та інші, в яких відстоював пансавістичні ідеї. В 1869 виїхав до Росії, де зробив ряд винаходів в ділянці поліграфії (матрицевибивальна складальна машина), військової техніки (прицільний верстат, оптичний прилад діяскоп) і транспорту (показник дороги і швидкості руху локомотива).

Лизогуб Федір

н. 1851

п. 1928

Громадський і політичний діяч. У 1901–1915 рр.– голова Полтавської губернської земської управи. У 1913 р. був міністром внутрішніх справ і головою Ради міністрів Української держави. Помер на еміграції.

Липа Іван

н. 1865

п. 1923

Громадський і політичний діяч, письменник, за фахом лікар. У 1891 р.– співзасновник таємного товариства “Братство тарасівців”, після його розгрому в 1893 р. заарештований. У 1917 р.– український комісар Одеси, член ЦК Української партії соціалістів-самостійників. У 1919 р.– міністр віросповідань УНР.

Липинський Вячеслав

н. 1882

п. 1931

Історик, соціолог, політик, публіцист. Один із організаторів у 1917 р. Української демократично-хліборобської партії. За гетьманату – посол України в Австрії. З 1919 р.– на еміграції. Лідер та ідеолог консервативно-монархічного табору. Автор праць “Україна на переломі. 1657–1659”, “Листи до братів-хліборобів”, “Релігія і церква в історії України” та ін.

Лисяк-Рудницький Іван

н. 1919

п. 1984

Політолог, історик. Автор праць з новітньої історії України. Проживав у США.

Лисянський Юрій

н. 13 серпня 1773, Ніжин, Україна, Російська Імперія

н. 6 березня 1837, Петербург, Російська Імперія

Мореплавець на службі в Росії, капітан 1-го рангу (1809). Походить із древнього козацького роду. У 1793-1800 на стажуванні в Англії. В першій навколосвітній російській експедиції під загальним керівництвом Йогана Крузенштерна (1803-1806) командував "Невою". Відкрив один із Гавайських островів, який назвав своїм ім'ям, та острови в архіпелазі Александра. Першим описав Гаваї у книзі "Мандрівка навколо світу...", яку видав 1812 своїм коштом, оскільки була написана українським варіантом церковнослов'янської мови (англійською вийшла 1914, а російською – 1947). Склав перший словник гавайської мови.

Лобачевський Микола

н. 1 грудня 1792, Нижній Новгород, Російська Імперія

н. 24 лютого 1856, Казань, Російська Імперія

Видатний математик, творець неевклідової геометрії. Ректор Казанського університету (1827-46). Відкриття Лобачевського (1826, опубліковані 1829-30) здійснили переворот в уявленнях про природу простору, в основі яких більше 2 тисяч років лежало вчення Евкліда. Йому належать також праці з алгебри, математичного аналізу, терії ймовірностей, механіки, фізики та астрономії.

Лощенко Семен

роки народження і смерті невідомі

Сотник, учасник бою під Крутами 29 січня 1918 р.

Литвинович Ярослав

н. 1873

н. 1920

Економіст, кооперативний діяч в Галичині. З листопада 1918 р.– недовгий час державний секретар торгівлі ЗУНР.

Лобода Віктор

н. 1823

н. після 1876

Член Полтавської громади. Був прихильником політичної самостійності України. У 1862 р. за участь у політичних гуртках засланий у Пермську губернію. Звільнений у 1868 р. без права повернення в Україну.

Лозинський Михайло

н. 1880

н. 1937

Публіцист і політичний діяч. З березня 1919 р. – товариш секретаря закордонних справ ЗУНР і член делегації на мирну конференцію в Парижі. У 1921–1927 рр.– професор УВУ в Празі, з 1927 р.– керівник кафедри права Інституту народного господарства в Харкові. Репресований.

Лопатинський Юрій (псевдонім Калина)

н. 1906

н. 1982

Військовий діяч, підполковник УПА. Вів переговори з головним командуванням польської Армії Крайової у справі перемир'я та демаркаційної лінії. Подальша доля невідома.

Лукашевич Василь

н. бл. 1783

н. 1866

Перекладач Колегії закордонних справ у Петербурзі, потім – предводитель дворянства Переяславського повіту. Член полтавської масонської ложі "Любов до істини" й київської

"Об'єднаних слов'ян". Прихильник державної самостійності України. У 1926 р. був ув'язнений у Петропавлівській фортеці, а потім на засланні у своєму маєтку.

Лук'яненко Левко

н. 1928

Політичний та громадський діяч, депутат Верховної Ради України. Багатолітній в'язень радянських тюрем і таборів. У 1988 р. очолив Українську гельсінську спілку, яка згодом трансформувалася в Українську республіканську партію. У 1992–1994 рр.– Надзвичайний і Повноважний посол України в Канаді. Почесний голова УРП.

Луцький Остап

н. 1883

н. 1941

Політичний і громадський діяч, визначний кооператор, публіцист і поет. У 1918 р.– в австрійській армії та в УГА. З 1928 р.– один з провідних діячів української кооперації в Галичині; член ЦК УНДО, посол до польського сейму. Автор статей на економічні й суспільні теми. У 1939 р. заарештований більшовиками, загинув в Котласі.

Любарт

рік н. невід.

н. бл. 1385

Литовсько-руський князь. Після смерті Юрія II Болеслава був закликаний боярами на галицько-волинський престол, але втримався лише на Волині.

Любинський Микола

н. 1891

рік см. невід.

Політичний діяч періоду революції 1917–1920 рр. в Україні, член Центральної Ради, був членом делегації на переговорах в Бресті, в березні-квітні 1918 р.– міністр закордонних справ УНР. У 20-х роках – співробітник ВУАН. Репресований. Подальша доля невідома.

Любченко Панас

н. 1897

н. 1937

Радянський партійний і державний діяч. У 1918–1920 рр.– один з керівників партії боротьбистів, з 1920 р.– член КП(б)У. З 1921 р. на партійній і державній роботі, зокрема в 1934–1937 рр.– голова Раднаркому УРСР.

Люлька Архип

н. 1908, Київщина, Україна, Російська Імперія

Конструктор авіаційних двигунів, член-кореспондент АН СРСР (з 1960). У 1937-39, працюючи у Харківському авіаційному Ін-ті, створив конструкцію першого в СРСР двоконтурного турбореактивного двигуна (ТРД), після 1946 під керівництвом А.Люльки створені потужні ТРД нового типу.

Мазепа Іван

н. 1639

н. 1709

Гетьман України в 1687–1709 рр. Твердо стояв на ґрунті української козацько-гетьманської державності й соборності українських земель. Спочатку вважав можливою співпрацю з Москвою, але політика Петра I на Україні в період Північної війни призвела до розриву Мазепа з Росією. У 1708 р. уклав угоду з Карпом XII про приєднання до антимосковської коаліції. Після поразки шведської армії під Полтавою емігрував. Помер у Бендерах, похований у Галаці.

Мазепа Ісаак

н. 1884

n. 1952

Вчений і громадсько-політичний діяч. Один із лідерів УСДРП. Член Центральної Ради. В період Директорії – міністр внутрішніх справ та голова уряду (1919 р.). З 1920 р.– на еміграції. Автор ряду праць з історії революції 1917–1920 рр. на Україні, в тому числі "Україна в огні і бурі революції" в 3-х томах.

Мазлах Сергій

n. 1880

рік см. невід.

Діяч КП(б)У. Разом з В. Шахраєм створив першу націонал-комуністичну опозицію (1918 р.) і видав книгу "До хвилі" (1919 р.) з критикою національної політики Леніна на Україні. У 20-х роках – керівник ЦСУ УСРР. Репресований.

Макаренко Андрій

n. 1885

n. 1963

Політичний діяч. З початку революції 1917 р. організатор українських залізничників і голова їхньої спілки. Співорганізатор повстання проти гетьмана і член Директорії УНР. З 20-х років на еміграції.

Макаренко Павло

n. 1892

рік см. невід.

Політичний діяч. Один з лідерів Української партії самостійників-соціалістів. В період Центральної Ради – комісар при окремій Запорізькій дивізії. На еміграції перебував в Чехо-Словаччині.

Максимович-Амбодяк Нестор

n. 1744, Полтавщина, Україна, Російська Імперія

n. 1812

Засновник акушерства в Російській Імперії. Доктор медицини Страсбурзького Ун-ту (1775). Професор акушерства в Петербурзі. Медик і вчений енциклопедист, педіатри, ботанік, фітотерапевт, геральдист. Автор перших в Російській імперії підручників з акушерства та медичних словників.

Максимович Михайло

n. 1804

n. 1873

Історик, філолог, етнограф, поет. Був професором Московського університету. Перший ректор Київського університету.

Макух Іван

n. 1872

n. 1946

Діяч Української радикальної партії, посол до галицького сейму (1908–1918 рр.), член Національної Ради ЗУНР, потім державний секретар праці й відбудови, а з січня 1919 р.– державний секретар внутрішніх справ.

Мануїльський Дмитро

n. 1883

n. 1959

Радянський партійний і державний діяч. Член Всеукраїнського, член мирної делегації на переговорах з Польщею (1920–1921 рр.), наркомзем УСРР. У грудні 1921 р.– перший секретар ЦК КП(б)У. З 1922 р. працював в Комінтерні. У 1944–1953 рр. працював заступником голови уряду УРСР, одночасно – міністр закордонних справ.

Марігчак Олександр

n. 1887

n. 1981

Адвокат, політичний діяч, професор міжнародного права Львівського таємного університету, діяч УНДО. Після вінни – на еміграції.

Маркевич Микола

н. 1804

н. 1860

Історик, етнограф, поет і композитор. Був близьким з декабристами та Т. Шевченком. Вся літературна й наукова творчість просякнута патріотичним духом. Головний твір М. Максимовича – "История Малороссии" в 5-ти томах (1842–1843).

Маркевич Яків

н. 1696

н. 1770

Державний діяч гетьманщини. Один з найосвіченіших людей свого часу. Найвизначнішим твором Я. Маркевича є його "Діяріш", що охоплює 1717–1767 рр. й містить матеріал для політичної, соціально-економічної й культурно-побутової історії гетьманщини.

Маркевич Яків

н. 1776

н. 1804

Історик. Служив у колегії закордонних справ у Петербурзі. В 1798 р. видав у Петербурзі першу частину праці "Записки о Малороссии, ее жителях й произведениях", що мала значний вплив на розвиток національної свідомості серед тогочасного українського громадянства.

Марганець Михайло

н. 1850

н. 1919

Інженер-лісовод, державний секретар ЗУНР, співавтор закону про земельну реформу. Розстріляний поляками.

Мартос Борис

н. 1879

н. 1977

Визначний український громадський і політичний діяч, кооператор і педагог. Працював на Волині, Кубані та на Полтавщині. У 1917 р.– член Центральної Ради, генеральний секретар земельних справ. У 1918 р.– голова управи Всеукраїнського кооперативного комітету, з 1919 р.– міністр фінансів і голова Ради міністрів Директорії УНР. У 1920 р.– на еміграції. Автор праць з теорії кооперації.

Мартос Олексій

н. 1790

н. 1842

Історик, автор 5-томної історії України, яка через цензурні перешкоди залишилася неопублікованою, а рукопис загубився.

Матушевський Федір

н. 1869

н. 1919

Визначний громадський діяч і публіцист, діяч ТУП, згодом Радикально-демократичної партії і УПСР. Член Центральної Ради. У 1919 р.– посол УНР у Греції, де й помер 82
Махцо Нестор (1884–1934) – провідник анархістського руху в 1917–1921 рр., керівник повстанських загонів. Неперевершений тактик ведення партизанської війни. На еміграції – в Польщі і Франції.

Медведєв Юхим

н. 1886

н. 1938

Член УСДРП. У 1917 р.– депутат Харківської Ради робітничих і солдатських депутатів. На з'їзді Рад

у Харкові у грудні 1917 р. обраний головою ЦВК Рад України. Очолював радянську делегацію України в Бресті. З початку 20-х років відійшов від політичної діяльності. Репресований.

Мельник Андрій

н. 1890

н. 1964

Полковник армії УНР, військовий і політичний діяч, один з найближчих співробітників Є. Коновальця. Організатор формації Січових Стрільців у Києві, один з організаторів УВО. З 1938 р.– голова Проводу ОУН. В'язень німецьких концтаборів. З 1945 р.– на еміграції.

Месель Григорій

н. 1922

Г.Мессель був професором фізики і головою Фізичної школи Ун-ту міста Сідней (1952-87). До цього читав лекції з математичної фізики в Ун-ті Аделаїди (1951-52).

Метлинський Амвросій

н. 1814

н. 1870

Український поет, фольклорист, перекладач, видавець. У 1854 р. видав фольклорну збірку "Народные южнорусские песни".

Мешко Оксана

н. 1905

н. 1991

Біолог, учасниця опозиційного руху в Україні в повоєнний період. У 1947–1955 рр.– в'язень радянських таборів. Один із членів-засновників Української гельсін-ської групи. У 1980–1988 рр. знову в ув'язненні. Після звільнення проживала в Києві.

Миклухо-Маклай Микола

н. 17 липня 1846, Рождественське, Новгородська губернія, Російська Імперія

н. 14 квітня 1888, Російська Імперія

Видатний природознавець і мандрівник, класик світової антропології та етнографії, великий гуманіст, учений. Походить із козацького роду. Вивчав корінне населення Південно-Східної Азії, Австралії та Океанії (1870-80), у тому числі папуасів північно-східного берега Нової Гвінеї (нині берег Миклухо-Маклая. Близько 300 км.) Був захисником колоніальних народів. Залшив понад 160 праць. Щоденникз подорожі Миклухо-Маклая "Серед дикунів Нової Гвінеї" був виданий українською мовою у Києві 1961р. Ім'ям вченого названо Ін-т етнографії АН СРСР, частину Нової Гвінеї (берег Миклухо-Маклая).

Мирон Іван

н. 1857

н. 1940

Інженер залізничної служби, державний секретар шляхів ЗУНР.

Милорадович Григорій

н. 1839

н. 1905

Історик і генеалог. Автор багатьох праць з історії Лівобережної України та української генеалогії, геральдики, історичної бібліографії.

Михайличенко Гнат

н. 1892

н. 1919

Письменник і політичний діяч, ідеолог лівого крила УКП (боротьбистів), член Центральної Ради. У 1919 р.– нарком освіти УСРР. Розстріляний денікінцями.

Міллер Дмитро

н. 1862

п. 1913

Історик, дослідник історії гетьманщини й Слобожанщини XVIII ст.

Міхновський Микола

н. 1873

п. 1924

Політичний та громадський діяч. Автор брошури "Самостійна Україна" (1900), що стала програмою РУП у перший період її діяльності. У 1917 р.– член Центральної Ради та Генерального військового комітету, один з організаторів українського війська. Ідеолог державної самостійності України.

Многогрішний Дем'ян

роки народження і смерті невідомі

Гетьман Лівобережної України (1668–1672). В інтересах козацької старшини проводив політику жорстокого придушення антифеодальних виступів селян і козаків. Був ув'язнений царським урядом в Іркутській тюрмі.

Мудрий Василь

н. 1893

п. 1966

Громадський і політичний діяч, журналіст. У 1921–1933 рр.– член Головної управи товариства "Просвіта". У 1927–1935 рр.– головний редактор газети "Діло". З 1935 р.– голова УНДО. З 1944 р. на еміграції.

Нагаєвський Ісидор

н. 1908

п. 1989

Історик. Працював на еміграції. Автор ряду праць з історії України, в тому числі "Історія Української держави ХХ ст."

Назарук Осип

н. 1883

п. 1940

Громадський і політичний діяч, визначний журналіст і публіцист. Член управи Української радикальної партії (1905–1919 рр.). У 1915–1918 рр.– керівник Пресової Кватири УСС. З жовтня 1918 р.– член Української Національної Ради ЗУНР. У 1922–1926 рр. перебував у США. Повернувшись до Львова, став близько до Української християнської організації.

Наливайко Северин

н. 1560

п. 1597

Керівник антифеодального селянсько-козацького повстання в Україні і Білорусі в 1594–1596 рр. Страчений у Варшаві.

Науменко Володимир

н. 1852

п. 1919

Громадський і педагогічний діяч, літературознавець, етнограф, філолог. Член Старої громади в Києві, редактор (з 1893 р.) "Киевской старини". У 1918 р.– діяч Української федеративно-демократичної партії і міністр освіти в останньому уряді гетьмана П. Скоропадського. Розстріляний більшовиками.

Наумович Іван

н. 1826

п. 1891

Громадський діяч і письменник, видатний представник галицького москвофільства, греко-католицький священик, видавець і редактор. Засновник "Общества им. Качковско-го" – просвітницької організації москвофілів. У 1884 р. засуджений за поширення ідей російського православ'я, після відбуття покарання виїхав на Наддніпрянську Україну.

Неронович Євген

н. 1890

н. 1918

Учасник революційних подій в Україні в 1917–1920 рр. Входив до Центральної Ради. У 1918 р. перейшов до більшовиків і в березні 1918 р. обраний до складу Народного секретаріату.

Нестор

роки народження і смерті невідомі

Видатний давньоруський письменник і літописець XI – поч. XII ст., був ченцем Києво-Печерського монастиря. Був автором й упорядником "Повісті минулих літ".

Ніковський Андрій

н. 1885

н. 1942

Громадський і політичний діяч, активний член ТУП і УПСР, літературознавець і журналіст. Був редактором газети "Рада" (1913–1914) і "Нова Рада" (1917–1919). У 1918 р.– перший голова Українського Національного Союзу. З 1920 р.– на еміграції. У 1924 р. повернувся на Україну, працював співробітником ВУАН. У 1930 р. засуджений по справі СВУ.

Німчук Іван

н. 1891

н. 1956

Громадський діяч в Галичині, редактор ряду українських видань. У 1935–1939 рр.– головний редактор "Діла", член ЦК УНДО. У 1939–1941 рр. ув'язнений більшовиками. Після війни на еміграції. Автор праць з історії і культури.

Новаківський Михайло

н. 1872

н. 1941

Діяч національно-демократичного напрямку, один з організаторів українських Січових Стрільців. В період ЗУНР – комісар Скалатського повіту й член президії Національної Ради ЗУНР.

Огоновський Людомир

н. 1891

н. 1955

Військовий діяч, активний учасник листопадових подій у Львові у 1918 р., сотник УГА. З 1920 р.– член УВО. Після війни – на еміграції.

Окуневський Теофіл

н. 1858

н. 1937

Адвокат, співзасновник УНДП, посол до австрійського парламенту (1897–1900 і 1907–1918 рр.). В період ЗУНР – комісар Городенківського повіту і член президії Національної Ради ЗУНР.

Олег

рік н. невід.

н. 912

Давньоруський князь норманського походження.

Ольга (після хрещення Єлена)

рік н. невід.

n. 869

Велика княгиня київська, дружина князя Ігоря. Жорстоко розправилася у 945 р. з древлянами, що вбили Ігоря. Управляла Руссю в роки неповноліття свого сина Святослава.

Ольгерд (Альгірдас)

n. бл. 1296

n. 1377

Великий князь литовський (1345–1377). Вів боротьбу проти Тевтонського ордену і Золотої орди. Захопив майже всю Чернігівсько-Сіверську землю, Поділля, Київщину, Переяславщину, частину Волині. Робив походи на Москву.

Орлик Пилип

n. 1672

n. 1742

Генеральний писар козацького війська і найближчий помічник І. Мазепи. Автор першої Конституції України (1710). Після Полтавської битви – на вигнанні, де був обраний гетьманом (1710 р.); Автор унікальної історичної пам'ятки – "Щоденника".

Оскілко Володимир

n. 1892

n. 1926

Громадський і військовий діяч, отаман Армії УНР, організатор і командувач Північної групи військ УНР. У квітні 1919 р. зробив спробу державного перевороту у Рівному, після невдачі втік до Польщі.

Остапенко Сергій

роки народження і смерті невідомі

Економіст і політичний діяч, член Центральної Ради, учасник переговорів у Бресті. З лютого до квітня 1919 р. – голова Ради міністрів в уряді Директорії.

Остроградський Михайло

n. 24 вересня 1801, Пашенна, Полтавщина, Україна, Російська Імперія

n. 1862

Видатний математик, академік Петербурзької (1830), Туринської, Римської та Американської академії наук. Член-кореспондент Паризької АН. Деякий час викладав у Франції. Сформулював загальний варіаційний принцип для неконсервативних систем. Праці з математичного аналізу, математичній фізиці, аналітичній та небесній механіці, гідромеханіці, теорії пружності, балістиці. Запропонував формулу перетворення трійних (кратних) інтегралів, названу його ім'ям.

Острянин Яків (Остряниця)

рік н. невід.

n. 1641

Один із керівників селянсько-козацького повстання 1638 р. Після поразки повстання з дозволу російського уряду поселився на Слобідській Україні.

Осьмак Іван

роки народження і смерті невідомі

Керівник Української Головної Визвольної Ради, створеної у липні 1944 р.

Охримович Василь

n. 1914

n. 1954

Діяч ОУН, в'язень польських тюрем, співорганізатор УПА, член УГВР. З 1946 р. на еміграції. У 1953 р. повернувся на Україну для революційної роботи, але був ув'язнений і розстріляний радянськими органами.

Охримович Юліан

н. 1893

н. 1921

Політичний і громадський діяч. У 1913–1914 рр.– редактор студентського журналу "Шляхи" у Львові. У 1914 р. переїхав на Наддніпрянщину. У 1917–1918 рр.– член ЦК УПСР і член Центральної Ради. У 1920 р. працював у видавництві "Рух" у Харкові. Розстріляний більшовиками.

Павликовський Юліан

н. 1888

н. 1949

Провідний галицький кооператор і агроном, громадсько-політичний діяч, економіст і публіцист. Був ідеологом кооперативного руху в Західній Україні. Діяч УНДП, співзасновник УНДО. З 1944 р.– на еміграції.

Павлюк (Бут Павло)

рік н. невід.

н. 1638

Гетьман нереєстрового запорізького козацтва, керівник селянсько-козацького повстання на Україні в 1637 р. Потрапив у полон до поляків і був страчений у Варшаві.

Павлик Михайло

н. 1853

н. 1915

Письменник, публіцист, громадський діяч. Пропагував соціалістичні ідеї в Галичині. Разом з І. Франком у 1890 р. створили Русько-українську радикальну партію.

Паліїв Дмитро

н. 1896

н. 1944

Визначний політичний і військовий діяч, один з організаторів повстання у Львові 1 листопада 1918 р. У 1920 р.– один із засновників УВО і член її начальної команди. Співзасновник Української партії національної роботи, редактор її органу "Заграда". Член ЦК УНДО, посол до польського сейму, в'язень польських таборів.

Паліїв Омелян

роки народження і смерті невідомі

Член Галревкому у 1920 р. Репресований у 30-х роках.

Панейко Василь

н. 1883

н. 1956

Член УНДП, редактор газети "Діло" (1912–1918 рр-), державний секретар закордонних справ ЗУНР, член делегації на Паризьку мирну конференцію. З 20-х років – на еміграції.

Панчишин Мар'ян

н. 1882

н. 1943

Визначний лікар та суспільний діяч. Був ректором Таємного українського університету у Львові. Організатор і довголітній голова Українського лікарського товариства, піонер охорони здоров'я в Західній Україні. У 1939–1941 рр. використав своє становище депутата Верховної Ради для надання допомоги у врятуванні від репресій. У 1941–1942 рр.– член Української Національної Ради у Львові.

Патон Євген

н. 5 березня 1870, Ніцца, Франція

н. 12 серпня 1953, Київ, Україна, СРСР

Видатний вчений у галузі електрозварювання і мостобудування, академік АН УРСР (з 1929). В 1929 р. організував в Академії наук України кафедру інженерних споруд, на базі якої створено Інститут

електрозварювання (1934 р.). 1934-1953 рр. – директор цього інституту. Автор понад 350 праць. Створив методи розрахунку раціональних конструктивних схем металевих прогонних споруд мостів, дослідив умови їх роботи, розробив способи відбудови зруйнованих мостів. Виконав основоположні дослідження у галузі розрахування та міцності зварних конструкцій, механізації зварювальних процесів, наукових основ електричного зварювання плавленням. Під його керівництвом винайдено спосіб автоматичного швидкісного зварювання, який відіграв визначну роль у технічному розвитку.

Патон Борис

н. 27 листопада 1918, Київ, Україна

Всесвітньовідомий вчений у галузі електрозварювання, металургії і технології металів; Президент АН України (з 1962). Наукові дослідження присвячені процесам автоматичного і напівавтоматичного зварювання під флюсом, розробці теоретичних основ створення автоматів і напівавтоматів для дугового зварювання і зварювальних джерел живлення; умовам тривалого горіння дуги та її регулювання; проблемі керування зварювальними процесами. Вивчає системи управління з різноманітними кібернетичними приладами, працює над створенням зварювальних роботів. Велику увагу приділяє вивченню металургії зварювання, вдосконаленню існуючих і створенню нових металевих матеріалів. Очолював дослідження із застосування зварювальних джерел теплоти в спеціальних плавильних агрегатах, які увінчалися створенням нової галузі якісної металургії – спецелектрометалургії (електрошлаковий, плазмово-дуговий та електронно-променевиї перепави).

Перевузник Юрій

н. 1903

н. 1966

Закарпатський громадський і політичний діяч, один з організаторів українського крила чехословацької аграрної партії. В уряді Карпатської України у 1939 р. був державним секретарем і міністром внутрішніх справ. Помер у Празі.

Петлюра Симон

н. 1879

н. 1926

Державно-політичний діяч, публіцист, організатор українських збройних сил. Головний отаман військ УНР, голова Директорії УНР. На поч. століття – член РУП, редагував орган РУП "Селянин". З 1905 р.– член УСДРП. Співпрацював у різних виданнях. З 1920 р. на еміграції, з 1924 р.– в Парижі, де заснував тижневик "Тризуб". Вбитий більшовицьким агентом.

Петрів Всеволод

н. 1883

н. 1948

Військовий і громадський діяч, письменник, педагог, генерал-хорунжий Армії УНР. Учасник оборони Києва від банд Муравйова. В роки визвольних змагань займав високі військові посади. З 1920 р.– на еміграції. Автор праць з військової історії.

Петрушевич Євген

н. 1863

н. 1940

Адвокат, діяч УНДП, посол до австрійського парламенту (1907–1918 рр.) і до Галицького сейму (1910–1914 рр.). Голова Національної Ради ЗУНР. Після об'єднання УНР і ЗУНР став членом Директорії. У травні 1919 р. став диктатором ЗУНР. Після поразки ЗУНР – на еміграції.

Пісецький Олександр

н. 1869

рік см. невід.

Галицький громадський і політичний діяч, активний член УНДП. Організатор українських професійних організацій поштових службовців. У 1918 р.– державний секретар пошт ЗУНР.

Пісоцький Анатоль (виступав під псевдонімом Річицький Андрій)

н. 1882

н. 1937

Політичний діяч, член УСДРП, член Центральної Ради, з січня 1919 р.– один з ідеологів "незалежників" та організаторів УКП, її керівник, після ліквідації якої – член КП(б)У. У 20-х роках проводив політику українізації. У 30-х роках – співробітник Інституту літератури ім. Т. Шевченка. Репресований.

Попович Павло

н. 5 жовтня 1930, Узин, Київщина, Україна, СРСР

Льотчик-космонавт, генерал-майор авіації (1976), кандидат технічних наук. 12-15 серпня 1962 здійснив на кораблі-супутнику "Восток-4" перший у світі груповий політ двох пілотованих кораблів. Польоти на "Союзі-14" та орбітальній станції "Салют-3" (липень 1974). Президент уфологічної асоціації СНГ, Академії енерго-інформаційних наук. Голова української діаспори у Москві.

Побігущий Євген

н. 1901

н. 1984

Командир дружини українських націоналістів у 1941 р.

Полетика Василь

н. 1765

н. 1845

Збирач документальних матеріалів з історії України XVI–XVIII ст.

Полоз Михайло

н. бл. 1890

н. 1938

Український політичний діяч, член УПСР і П ЦК, член Центральної Ради, Українського військового генерального комітету 1917 р., член української мирної делегації в Бресті. У 1919 р.– член уряду УСРР від боротьбистів. Після створення УКП (боротьбистів) – один з її керівників. З 1920 р.– член КП(б)У. У 1920-х роках – нарком фінансів. Репресований.

Полуботок Павло

н. бл. 1660

н. 1724

Наказний гетьман України (1722–1724). Проводив політику на обмеження царського впливу на Україні, за що був ув'язнений у Петропавлівській фортеці, де і помер.

Полупанов Андрій

н. 1888

н. 1956

Матрос, який на чолі більшовицького загону чорноморських моряків вів збройну боротьбу проти Центральної Ради. Командував бронепоездами, Дніпровською військовою флотилією та ін. З 1921 р. був на господарській та партійній роботі.

Полянський Юрій

н. 1892

н. 1975

Геолог, географ і археолог. Старшина УГА і визначний член УВО. У 1939–1941 рр.– професор Львівського університету. У липні 1941 р.– голова Тимчасового управління м. Львова. З 1944 р.– на еміграції.

Попович Оксана

н. 1926

Робітниця, член Української гельсінської групи. Політв'язень радянських тюрем і таборів у 1944–1954 і 1974–1988 рр.

Попович Омелян

н. 1856

н. 1930

Визначний громадсько-політичний і педагогічний діяч і публіцист Буковини, посол до Буковинського сейму в 1911–1918 рр. У період ЗУНР – президент Буковини, віце-президент Української Національної Ради і голова шкільної комісії.

Порш Микола

н. 1879

н. 1944

Політичний і громадський діяч та економіст. Визначний діяч РУП та УСДРП. Активний член Центральної Ради, з листопада 1917 р.– генеральний секретар праці і військових справ. У 1919–1920 рр.– посол УНР в Німеччині. Залишився на еміграції і відійшов від політичного життя.

Прокопович Вячеслав

н. 1881

н. 1942

Політичний і громадський діяч, педагог, публіцист і історик. Після 1905 р.– діяч Української радикально-демократичної партії, згодом ТУП. У 1917 р.– член ЦК УПСФ, член Центральної, згодом і Малої Ради. У кабінеті В. Голубовича – міністр освіти. З травня 1920 р.– голова Ради міністрів УНР. З 1921 р.– на еміграції, у 1925–1939 рр.– редактор тижневика "Тризуб".

Птуха Михайло

н. 1884, м.Остер, Чернігівщина, Україна, Російська Імперія

н. 1961

Видатний статистик і демограф. У 1919-1938 рр. очолював організований ним Демографічний інститут, у 1940-1950 рр. – відділ статистики Інституту економіки АН України. Розробив схему вивчення демографічних процесів і запропонував методика її реалізації. Висновки М.В.Птухи у вивченні шлюбності та смертності населення здобули світове визнання. Велике значення мають його методи побудови сумарних таблиць смертності. У 1929 р. його було обрано дійсним членом Міжнародного статистичного інституту, і він брав участь у його сесіях.

Пулюй Іван

н. 2 лютого 1881, Гримайлів, Галичина, Україна, Австро-Угорська Імперія

н. 31 січня 1918, Прага, Чехословаччина

Закінчив із відзнакою теологічний факультет Віденського університету, згодом фізико-математичне відділення філософського факультету. Викладав у Військово-морській академії у Фіуме (Рієка, Хорватія). Доктор Страсбурзького університету. У 1892 опублікував схему-опис трубки, що випромінює Х-промені. Першим у світі зробив "рентгенівський" знімок скелета. Професор Вищої технічної школи в Празі, ректор її першого в Європі електротехнічного факультету. Державний радник з електротехніки Чехії і Моравії. Дійсний член НТШ.

Пятаков Георгій

н. 1890

н. 1937

Більшовицький діяч на Україні. У 1917 р. член київського комітету партії. Після жовтневого перевороту – керівник Державного банку. У 1918–1919 рр.– голова радянського уряду України. З 1923 р.– один з вождів троцькістської опозиції. Репресований.

Равлик Іван

роки народження і смерті невідомі

Керівник відділу контррозвідки Крайового військового штабу, створеного у квітні 1941 р. за рішенням П Великого збору ОУН. Після проголошення Акта відновлення Української держави 30 червня 1941 р. організував українську державну міліцію.

Раковський Християн

н. 1873

н. 1941

Болгарин, комуністичний діяч. З травня 1917 р. проживав у Росії. З січня 1919 р.– голова Тимчасового робітничо-селянського уряду України, потім Раднаркому України. З 1923 р.– на дипломатичній роботі. Репресований.

Рафес Мойсей

н. 1883

н. 1942

Єврейський політичний діяч, один з керівників партії "Бунд" на Україні. У 1917 р.– член Малої Ради, генеральний секретар державного контролю, член крайового комітету для охорони революції на Україні. Виступав проти Брестського миру. У 1919 р. став комуністом і був одним з керівників єврейської секції при ЦК РКП(б).

Ребет Лев

н. 1912

н. 1957

Політичний діяч, публіцист і адвокат. В'язень польських тюрем за приналежність до ОУН. У 1934–1938 рр.– провідник крайової екзекутиви ОУН у Західній Україні. У 1941 р.– заступник голови Українського державного правління у Львові, очоленого Я. Стецьком, згодом в'язень концтабору в Освенцімі. З 1945 р.– у Мюнхені, очолював організації ОУН. Убитий агентом СРСР.

Ревай Федір

н. 1888

н. 1945

Політичний і освітній діяч Закарпаття. Під час автономної Карпатської України (1938–1939 рр.) – голова Українського національного об'єднання, посол до сейму Карпатської України. Репресований угорською владою. У 1945 р. заарештований і вивезений агентами "Смерш". Загинув у радянській тюрмі.

Ржепецький Антін

роки народження і смерті невідомі

Громадський і політичний діяч. Міністр фінансів за гетьманської держави (травень–грудень 1918 р.). Сприяв розбудові української грошової системи. Належав до прихильників федерації України з Росією.

Рогач Іван

н. 1913

н. 1942

Журналіст, закарпатський молодіжний і націоналістичний діяч. У 1938–1939 рр.– особистий секретар прем'єра А. Волошина. В 1941 р. з похідними групами ОУН полковника А. Мельника був в Україні. Заарештований гестапо і розстріляний.

Розумовський Кирило

н. 1728

н. 1803

Останній гетьман Лівобережної України (1750–1764). У 1746 р. був призначений президентом Петербурзької Академії наук. Ставши гетьманом, сприяв зміцненню станових прав й привілеїв козацької старшини. Провів судову реформу в Україні (1760–1763).

Роман Іван

роки народження і смерті невідомі

Заступник командира Карпатської Січі у 1939 р.

Роман Мстиславич

н. рік н. невід.

н. 1205

Галицько-волинський князь (1199–1205), державний діяч і полководець Давньої Русі.

Романчук Юліан

н. 1842

н. 1932

Визначний політичний і громадський діяч, довголітній політичний провідник галицьких українців, педагог, письменник і журналіст, співзасновник УНДП, був її головою. У 1891–1897 і 1901–1918 рр. – посол до австрійського парламенту, віце-президент парламенту (з 1910 р.). У 1918 р. – член Національної Ради ЗУНР. Користувався загальною пошаною серед українців Галичини.

Ромашок Василь

н. 1925

н. 1995

Священик, член Української гельсінської спілки. Політв'язень радянських тюрем і таборів у 1944 – 1954 і 1972–1981 рр. Був патріархом УПЦ (Київський патріархат).

Росоха Степан

н. 1908

н. 1986

Журналіст, видавець і політичний діяч на Закарпатті й еміграції. Організатор націоналістичної молоді й Карпатської Січі на Закарпатті. Заступник голови сейму Карпатської України у 1939 р. З 1939 р. – на еміграції.

Руденко Микола

н. 1920

Письменник, філософ, громадський діяч. Учасник другої світової війни. Був редактором журналу "Дніпро" і секретарем Спілки письменників України, одним з організаторів Української гельсінської спілки. У 1977 р. засуджений за т. зв. антирадянську агітацію і пропаганду. У 1988 р. під тиском громадськості звільнений. Емігрував за кордон. У 1992 р. повернувся в Україну.

Рудницький Іван

н. 1887

н. 1951

Громадський і військовий діяч, активний учасник листопадових подій 1918 р. у м. Львові, сотник УГА.

Рудницький Степан

н. 1877, Перемишль, Галичина, Україна, Австро-Угорська Імперія

н. 1937, Соловки, Росія, СРСР

Видатний географ і картограф. 1919 р. польська окупаційна влада звільнила його з Львівського університету, і він емігрував до Відня. 1920 р. – професор економічної географії Академії торгівлі у Відні. З 1921 р. – професор географії та декан філософського факультету у Вищому педагогічному інституті ім. Драгоманова в Празі. 1926 р. очолив кафедру топології і картографії Геодезичного інституту в Харкові. 1927 р. – організатор і перший директор Українського науково-дослідного інституту географії і картографії, редактор «Вісника природознавства». З 1929 р. – керівник кафедри географії ВУАН, комісії краєзнавства, Музею антропології та етнографії імені Ф.Вовка. 1934 р. його репресовано, заслано на Соловки, де він загинув.

Рухимович Мусій

н. 1889

н. 1939

Більшовицький діяч. У 1917 р. – член виконкому Харківської Ради, голова Харківського штабу Червоної гвардії і ревкому. В наступні роки на чолі радянських військ боровся проти УНР. З 1921 р. – на партійній і радянській роботі. Репресований.

Рюрик

рік н. невід.

п. бл. 879

Ватажок варязької дружини, якого, згідно з літописною легендою, новгородці 862 р. покликали разом з його братами Синеусом і Трувором князувати на Русь.

Савицький Юліан

роки народження і смерті невідомі

Диктор радіостанції ім. Є. Коновальця, яка передала повідомлення про прийняття Акта відновлення Української держави 30 червня 1941 р. у Львові.

Садовський Валентин

н. 1886

п. 1947

Економіст, громадський і політичний діяч, член УСДРП. В 1917 р.– член Центральної і Малої Рад, генеральний секретар судівництва в уряді В. Винниченка, у 1918 р.– член Українського Національного Союзу. З 1920 р.– на еміграції. Заарештований радянськими органами в Празі 1945 р., помер у Лук'янівській тюрмі в Києві.

Сальський Володимир

н. 1883

п. 1940

Полковник генштабу, працював у відділі генерала Юнаківа (1918 р.), командував Запорізькою групою у Кам'янець-Подільській операції УНР (1919 р.), згодом генерал-хорунжий армії УНР.

Самойлович Іван

рік н. невід.

п. 1690

Гетьман України (1672–1687). Прагнув об'єднати Лівобережну й Правобережну Україну й проводив боротьбу проти правобережного гетьмана П. Дорошенка. Був прихильником єдності всіх українських земель.

Світлична Надія

н. 1925

Правозахисник, журналіст. Член Української гельсінської групи. Заарештована у 1972 р. і засуджена на 4 роки за "антирадянську пропаганду". У 1976 р. емігрувала у США. Працює на радіо "Свобода". У 1994 р.– лауреат Державної премії України ім. Т. Шевченка.

Святополк

н. 980

п. 1019

Син князя Володимира, після смерті якого захопив Київ (1015) У 1019 р. був вигнаний із Києва. Загинув, тікаючи на Захід.

Святослав

рік н. невід.

п. 972

Великий князь київський (945–972 рр.). Значно розширив територію Давньоруської держави, проводив активну зовнішню політику.

Севрюк Олександр

н. 1893

п. 1941

Громадський і політичний діяч, член Центральної Ради. У 1918 р.– член української делегації у Бресті, посол УНР у Берліні. У 1919 р.– член делегації УНР на Паризькій мирній конференції, згодом

– посол в Римі. У 1920–1941 рр.– на еміграції в Парижі та Німеччині, де проводив прорадянську діяльність.

Сеник Ірина

н. 1925

Поетеса, діяч руху опору радянській системі. Перебувала в ув'язненні у 1946–1956 і 1972–1987 рр. Бере участь в громадському житті.

Синеус

роки народження і смерті невідомі

Один із легендарних давньоруських князів. За літописною легендою, так само, як і Трувор, був братом Рюрика.

Сікорський Ігор

н. 25 вересня 1889, Київ, Україна, Російська Імперія

н. 26 жовтня 1972, Істон, Коннектикут, США

Авіаконструктор і промисловець. Освіту здобув у Київському університеті. У 1913 році прийшло всесвітнє визнання за збудовані перші успішні багатомоторні літаки “Руський Витязь” та “Ілля Муромець”. Після революції (1919) емігрував до США, де заснував свою літакобудівну компанію (1923). 1925-1940 розробив серію надзвичайно успішних літаків, які принесли США престиж та рекорди. У 1939 році взлетів спроектований ним перший у світі вертоліт VC-300.

Сіяк Іван

н. 1887

н. 1937

Адвокат, діяч УСДП, четар УСС, старшина Армії УНР. У 1919 р.– керівник антирумунського повстання в Хотині. У 1920 р. після переходу на бік більшовиків, член Галревкому. У 20-х роках на дипломатичній і викладацькій роботі в УСРР. Репресований.

Скидан Карпо

рік н. невід.

н. 1638

Полковник запорізьких нереєстрових козаків. Під час селянсько-козацьких повстань 1637– 1638 рр. був їх активним учасником. Захоплений у полон і страчений.

Сковорода Григорій

н. 3 грудня 1722, Чорнухи, Полтавщина, Україна, Російська Імперія

н. 9 листопада 1794, Іванівка, Харківщина, Україна, Російська Імперія

Найвидатніший український просвітитель-гуманіст, філософ, поет, педагог. Освіту отримав у Києво-Могилянській академії. Переслідуваний світськими та духовними властями, з 70-х років вів життя мандрівного жебракуючого філософа. В філософських діалогах і трактатах біблейська проблематика переплітається з ідеями платонізму та стоїцизму. Зміст людського існування – подвиг самопізнання.

Скоропадський Іван

н. 1646

н. 1722

Гетьман Лівобережної України (1708–1722). Намагався посилити політичний вплив козацької старшини.

Скоропадський Павло

н. 1873

н. 1945

Політичний і військовий діяч, гетьман Української держави у 1918 р. З кінця 1918 р. на еміграції у Швейцарії та Німеччині, де очолив гетьманський рух, навколо якого групувалися різні консервативно-монархічні течії, політичні і громадські організації та діячі.

Скоропис-Йолтуховський Олександр

н. 1880

н. 1950

Політичний діяч. Член РУП (1902–1905), пізніше один з керівників Української соціал-демократичної спілки. Був на засланні в Сибіру. З 1908 р. в Австрії. У 1914–1917 рр.– один з головних діячів Союзу визволення України. У 1918–1920 рр.– губернський комісар, староста України на Холмщині, Підляшші і Західній Волині. З 1920 р. жив в Берліні, де був співзасновником Українського наукового інституту. У 1945 р. взятий в полон радянською армією. Помер на засланні.

Скрипник Микола

н. 1872

н. 1933

Радянський партійний і державний діяч. Після лютневої революції працював у більшовицьких організаціях Петрограда. З грудня 1917 р.– на Україні, спочатку народний секретар у справах праці, з березня 1918 р.– голова Народного секретаріату. Один з організаторів КП(б)У. Боровся за встановлення більшовицького режиму на Україні. З 1921 р.– на відповідальних посадах в Україні, в тому числі у 1925–1933 рр.– нарком освіти. Був активним провідником українізації.

Сліпий Йосип

н. 1892

н. 1984

Первоієрарх УКЦ, верховний архієпископ Львівський і митрополит галицький, кардинал, визначний церковний і науковий діяч. 30 червня 1941 р. підтримав Акт відновлення Української держави і був активним діячем Ради сеньйорів. У 1945–1963 рр. ув'язнений в таборах Сибіру і Мордовії. З 1963 р. проживав у Ватікані. В 1992 р. прах перезахоронено в крипті собору св. Юра у Львові.

Смаль-Стоцький Степан

н. 1859

н. 1939

Мовознавець і педагог, визначний громадсько-політичний, культурний і економічний діяч Буковини. У 1885–1918 рр.– професор Чернівецького університету, з 1921 р. – Українського вільного університету в Празі. С. Смаль-Стоцький – один з керівників національно-культурного відродження Буковини.

Сосновський Михайло

н. 1919

н. 1975

Журналіст, публіцист і суспільно-політичний діяч. З 1944 р.– на еміграції в Німеччині, Канаді та США. Діяч Світового конгресу вільних українців. Автор книг "Україна на міжнародній арені. 1945–1965", "Дмитро Донцов", "Нарис історії української політичної думки".

Срезневський Ізмаїл

н. 1812

н. 1880

Філолог, славіст, історик, палеограф. Видав фольклорні та історичні матеріали. Обгрунтував самостійність української мови.

Старух Ярослав

н. 1910

н. 1947

Революціонер, діяч ОУН. У 1939 р. засуджений на процесі ОУН у Рівному на 13 років ув'язнення. З осені 1939 р.– на еміграції в Польщі – референт пропаганди проводу ОУН С. Бандери. У 1943–1944 рр.– на підпільній радіостанції "Самостійна Україна", з 1945 р.– крайовий провідник ОУН на Закерзонні. Загинув у любачівських лісах.

Стасюк Микола

роки народження і смерті невідомі

Політичний і громадський діяч, кооператор. У 1917–1918 рр.– член Центральної і Малої Рад, заступник голови Селянської спілки, генеральний секретар харчових справ. У 1919 р.– начальник постачання Армії УНР, згодом на еміграції. Після повернення до УСРР був заарештований. Подальша доля невідома.

Стахів Володимир

н. 1910

н. 1971

Громадсько-політичний діяч, журналіст і публіцист. Активний член ОУН з 1929 р. Член Українського державного правління у Львові у 1941 р., відповідальний за зовнішню політику. Пізніше – в'язень німецького концтабору (до 1944 р.). На еміграції в Мюнхені, член українських націоналістичних організацій.

Стецько Ярослав

н. 1912

н. 1986

Активний діяч ОУН. З 1941 р.– перший заступник провідника ОУН С. Бандери. Після проголошення 30 червня 1941 р. Акта відновлення Української держави Стецька обрано головою Державного правління. У 1941–1944 рр. перебував у німецькому концтаборі. Після звільнення керував антибільшо-вицьким блоком народів, був головою Проводу ОУН.

Стешенко Іван

н. 1873

н. 1918

Громадський і політичний діяч, педагог, літературознавець і письменник, перекладач. Був членом Старої громади, УСДРП і ТУП. В 1917 р.– член Центральної Ради, генеральний секретар освіти. Вбитий невідомими злочинцями у Полтаві.

Стражеско Микола

н. 1876, Одеса, Україна, Російська Імперія

н. 1952

Всесвітньовідомий терапевт. З 1936 р. – директор створеного ним Українського науково-дослідного інституту клінічної медицини. Уперше в світі поставив (1909 р. спільно з В.П.Зразковим) прижиттєвий діагноз тромбозу судин серця. Розробив класифікацію недостатності кровообігу з урахуванням біохімічних порушень. М. Стражеско – автор більш ніж 100 наукових праць, присвячених різноманітним питанням клініки і лікування внутрішніх хвороб. Опублікована ним спільно з В.П.Зразковим стаття «Симптомологія та діагностика тромбозу вінцевих артерій серця» (1910 р.), в якій вперше у світі було дано розгорнутий опис різних клінічних форм інфаркту міокарда і виявлено його основну патогенетичну ланку, принесла йому світове визнання. Особливу увагу М.Д.Стражеско приділяв клінічно-експериментальному вивченню патології органів кровообігу, розробив вчення про функціональну недостатність кровообігу, спільно з В.Василенком створив класифікацію недостатності кровообігу.

Строката Ніна

н. 1926

Правозахисник, за спеціальністю – мікробіолог. За протести проти безправних арештів на Україні перебувала у 1971–1975 рр. в ув'язненні. З 1979 р. проживає на Заході.

Студинський Кирило

н. 1868

н. 1941

Літературознавець і громадський діяч, член ВУАН. У 1923–1932 рр.– голова НТШ у Львові. У жовтні 1939 р. був головою Народних зборів Західної України, а в 1940 р.– депутат Верховної Ради УРСР. Врятував багатьох українців від репресій. Загинув за невідомих обставин.

Стус Василь

н. 1938

н. 1985

Поет і громадський діяч. У 1965 р. виступив проти хвилі арештів серед діячів української культури, за що був виключений з аспірантури, звільнений з роботи. У 1972 р. заарештований і засуджений до 5 років таборів та 3 років заслання. У 1979 р. повернувся до Києва, проте у 1980 р. знову засуджений до 15 років ув'язнення. Помер у таборі на Уралі. У 1989 р. перепохований у Києві.

Сушко Роман

н. 1894

н. 1944

Військовий і політичний діяч, полковник Січових Стрільців. У 1918–1920 рр.– активний учасник боротьби за українську державність. Співтворець УВО і її крайовий командир (1927–1930), декілька разів ув'язнений поляками. З 1930 р.– на еміграції, де розбудовував мережу ОУН. Після розколу – на боці А. Мельника. Вбитий у Львові.

Тарнавський Зенон

н. 1912

н. 1962

Письменник, журналіст і театральний діяч. У 30-х роках – співробітник газети "Українські вісті". У 1942–1944 рр.– керівник театру "Веселий Львів". З 1944 р.– на еміграції, де займався літературною, журналістською і театральною діяльністю.

Тарнавський Мирон

н. 1869

н. 1938

Генерал-четар УГА та її головнокомандуючий (1919 р.).

Тарнавський Василь

н. 1810

н. 1866

Етнограф і громадський діяч. Був близький до Кирило-Мефодіївського товариства. Вивчав стан і побут українського селянства. Переконалий противник кріпацтва. Був меценатом української культури.

Терлецький Остап

н. 1850

н. 1902

Галицький громадсько-політичний діяч, публіцист та літературознавець. Був одним з керівників нової радикальної течії народовців, прихильник М. Драгоманова. Заарештовувався разом з І. Франком за пропаганду соціалізму. Пізніше відійшов від громадського життя.

Тершаківець Гриць

н. 1877

н. 1958

Громадський і політичний селянський діяч. У 1918 р.– член Української Національної Ради і Трудового конгресу в Києві. У 1928–1938 рр.– посол до польського сейму. Член ЦК УНДО. Заарештований у 1939 р. більшовиками, 16 років пробув у радянських концтаборах.

Тетеря Павло

роки народження і смерті невідомі

Гетьман Правобережної України (1663–1665). З 1648 р.– полковий писар, з 1653 р.– переяславський полковник. Був у складі українського посольства в Москві у 1654 р. Ставши гетьманом, проводив політику на відрив України від Росії.

Тимошенко Степан

н. 1878, с.Шпотівка, Сумщина, Україна, Російська Імперія

п. 1972

Визначний вчений у галузі механіки. У 1919-1920 рр. -директор Інституту технічної механіки УАН. У 1920 р. емігрував до Югославії, де був професором Загребського політехнічного інституту. 1922 р. переїхав до США. У 1923-1927 рр. – науковий консультант компанії «Вестінгауз». У 1927-1936 рр. – професор Мічиганського, з 1936 р. – Стенфордського університетів. Автор понад 150 наукових праць. Відомий фундаментальними працями з опору матеріалів, теорії пружності та коливань в інженерній справі.

Тихий Олекса

н. 1927

п. 1985

Український патріот і правозахисник, член-засновник Української гельсінської групи. Виступав на захист української мови. Автор ряду самвидавних праць. Був заарештований і ув'язнений. Помер у тюрмі.

Ткаченко Михайло

н. 1879

п. 1920

Політичний діяч, адвокат. Член РУП, згодом Спілки і УСДРП. У 1917 р.– член Центральної і Малої Рад, генеральний секретар судових справ, а з березня 1918 р.– міністр внутрішніх справ УНР. Після розколу УСДРП (січень 1919 р.) очолював ліву "незалежну" фракцію.

Томашівський Степан

н. 1875

п. 1930

Історик, публіцист і політик. Був головою НТШ у 1913–1915 рр. У 1914–1918 рр.– член Бойової управи УСС. У 1919 р.– радник делегації ЗУНР на мирній конференції в Парижі. Член дипломатичної місії в Лондоні і Берліні. Автор ряду праць з історії української державності.

Трильовський Кирило

н. 1864

п. 1941

Громадсько-політичний діяч, основоположник і один із засновників Української радикальної партії, засновник "Січей", голова Бойової управи УСС, член Національної Ради ЗУНР.

Трувор

роки народження і смерті невідомі

Легендарний князь у Київській Русі. Згідно з літописним переказом, Трувор був братом Рюрика та Синеуса.

Туган-Барановський Михайло

н. 21 січня 1865, Солонім, Харківщина, Україна, Російська Імперія

п. 22 січня 1919, Одеса, Українська народна республіка

Перший східноєвропейський економіст, наукові теорії якого визнали зарубіжні вчені різних шкіл та напрямків. Його концепції стали підґрунтям, розробленої Дж.М.Кейнсом теорії прогнозування ринкової кон'юнктури, проведенні ефективної економічної політики. Доктор економіки (1899). Представник "легального марксизму". Один із найяскравіших представників ліберального руху в Україні. Приймав участь у заснуванні Національної академії України. Міністр фінансів Української народної республіки (1917-1918). Головна праця – "Російська фабрика в минулому і сучасному" (1898).

Тутковський Павло

н. 1858, Липовець, Київщина, Україна, Російська Імперія

п. 1930

Видатний геолог та географ. У 1919-1930 рр. – голова Фізично-математичного відділу УАН. З 1926 р. – організатор і перший директор Науково-дослідного інституту геології. 1918-1921 рр. – голова природничої секції Українського наукового товариства в Києві. Внесок П.Тутковського в науку різнобічний. Він працював практично у всіх галузях науки про Землю. Всесвітню відомість йому принесли праці, присвячені питанням мінералогії, петрографії, палеонтології, стратиграфії, регіональній і динамічній геології, четвертинним відкладам і проблемам четвертинного періоду, геоморфології, фізичній географії, етнографії та етнології, гідрогеології, корисним копалинам, крає- і ландшафтознавству.

Федак Степан

н. 1861

н. 1937

Визначний громадський діяч. У 1918 р.– державний секретар харчових справ уряду ЗУНР. Активний член ряду громадських організацій в Західній Україні. Організував Комітет допомоги політичним в'язням, який очолював до кінця життя.

Феденко Панас

н. 1893

н. 1981

Політичний діяч, історик, публіцист. Член УСДРП, член Центральної Ради і Трудового конгресу. З 1921 р. на еміграції в Польщі, Празі та Мюнхені. Працював професором УВУ.

Фенцик Степан

н. 1892

н. 1945

Закарпатський культурний і політичний діяч русофільського і проугорського напрямку. У 1938 р. став членом автономного уряду Карпатської України. У 1944 р. заарештований радянською владою і страчений.

Филипович Іван

н. 1872

н. 1943

Галицький кооперативний діяч. У 1922–1929 рр.– директор Ревізійного союзу українських кооперативів, згодом начальник його кооперативного відділу.

Франко Іван

н. 1856

н. 1916

Письменник, поет, учений, публіцист, громадський діяч. За пропаганду ідей вітчизняної революційної демократії зазнав переслідувань і арештів.

Франко Петро

н. 1890

н. 1941

Син І. Франка, четар УСС, льотчик, організатор авіаполку УГА. Працював учителем, з 1939 р.– викладач Львівського торгово-економічного інституту. У 1940 р. обраний депутатом Верховної Ради УРСР. У червні 1941 р. вивезений радянською владою зі Львова. Загинув при нез'ясованих обставинах.

Удовиченко Олександр

н. 1887

н. 1975

Військовий і громадський діяч, генерал Армії УНР. З жовтня 1917 р.– радник С. Петлюри. У 1918–1919 рр.– генеральний квартирмейстер Південно-західного фронту, командир дивізії. У 1927–1975 рр.– голова Товариства вояків УНР на еміграції.

Хвильовий Микола (справж. прізвище Фітільов)

н. 1893

п. 1933

Письменник. У своїх творах показав драматизм громадянської війни, піддавав критиці сталінські форми і методи будівництва соціалізму в духовному житті. За свої ідеї був звинувачений у націоналізмі.

Хмельницький Богдан

н. бл. 1595

п. 1657

Український державний діяч, полководець, дипломат. Гетьман України з 1648 р. Очолив повстання, яке поклало початок визвольній війні українського народу. Засновник української козацької держави, організатор її адміністративного управління.

Хмельницький Юрій

н. бл. 1641

п. 1685

Гетьман України в 1657, 1659–1663 рр. Син Б. Хмельницького. Перебував під впливом старшинських угруповань. Скинаний з гетьманства, постригся в ченці. У 1677 і 1685 рр. був проголошений "гетьманом України" як підданий турецького султана, але незабаром страчений турками.

Холодний Микола

н. 1882, Тамбов, Російська Імперія

п. 1953

Знаменитий ботанік та мікробіолог. Автор понад 200 праць, присвячених різним питанням фізіології, анатомії та екології рослин, мікробіології та ґрунтознавства. Основоположник фітогормональної теорії тропізмів, що пояснює ростові рухи рослин. Майже одночасно і незалежно від М.Холодного аналогічні ідеї висловив і обґрунтував експериментальні дані голландський фітофізіолог Ф.Вент (1928р.). У світі відома як Гіпотеза Холодного-Вента. Іншим важливим внеском у науку М.Холодного була розробка проблеми летких органічних сполук атмосфери та з'ясування їх біологічної ролі.

Провів дослідження з штучної стимуляції розвитку рослин, яку широко застосовують у сільськогосподарській практиці в усьому світі. Велику цінність становлять його дослідження з морфології та фізіології залізобактерій.

Храпливий Євген

н. 1898

п. 1949

Громадський діяч, агроном і кооператор, ідеолог і практик суспільної агрономії в Галичині. З 1928 р. – директор організації хліборобів "Сільський господар". Помер на еміграції.

Христюк Павло

н. 1880

п. 1941

Кооператор, політичний діяч і публіцист. Провідний член ЦК УПСР та Селянської спілки, член Центральної і Малої Рад, генеральний писар в уряді В. Винниченка. З 1919 р. на еміграції. У 1924 р. повернувся на Україну. Автор праць з історії революції на Україні. У 1931 р. заарештований. Помер на засланнях.

Цегельський Лонгин

н. 1875

п. 1950

Адвокат, публіцист, діяч УНДП. Член Головної української ради, Бойової управи УСС. В період ЗУНР – член Національної Ради, державний секретар внутрішніх справ, з січня 1919 р. – керівник секретаріату зовнішніх зносин ЗО УНР. З 1920 р. – на еміграції.

Цертелев Микола

н. 1790

н. 1869

Фольклорист. Дослідник української народної поетичної творчості. Вперше опублікував зразки українських дум, записаних на Полтавщині.

Чарниш Василь

н. 1759

н. 1822

Учасник Полтавського патріотичного гуртка кін. XVIII– перш. чв. XIX ст., масон, був предводителем дворянства Полтавщини. Збирач історичних документів.

Чепа Андріян

н. 1760

н. бл. 1822

Колекціонер документів з історії України. Його колекцією користувалися М. Берлинський, Д. Бантиш-Каменський, Я. Маркевич. Свого наміру видати збірники матеріалів з історії Ураїни Чепа не здійснив. Більшість зібраних ним історичних документів загинула.

Чарнецький Іван

роки народження і смерті невідомі

Державний секретар праці і суспільної опіки в першому уряді ЗУНР.

Черняхівський Олександр

н. 1869

н. 1930

Член Братства тарасівців, лікар-гістолог. Репресований по справі СБУ.

Чехівський Володимир

н. 1876

н. 193?

Громадський, політичний і церковний діяч. У 1917 р.– член Центральної Ради, член ЦК УСДРП, голова Ради міністрів і міністр закордонних справ УНР (XII.1918–II.1919), діяч УАПЦ, дорадник митрополита В. Лип-ківського. Засуджений до страти за інспірованим процесом СБУ у 1930 р., заміненим 10-річним ув'язненням.

Чечель Микола

н. 1891

н. 1937

П політичний діяч. Член ЦК УПСР, член і секретар Центральної Ради, співробітник М. Грушевського. У 1920–1924 рр.– на еміграції у Відні. У 1924 р. повернувся на Україну. Репресований.

Чижевський Дмитро

н. 1894, Олександрія, Україна, Російська Імперія

н. 18 квітня 1977, Гейдельбер, ФРН

Видатний учений-енциклопедист, культуролог, філософ, літературознавець, релігієзнавець, лінгвіст. Один із найвидатніших славістів останнього тридцятиліття XX століття, довголітній «патріарх» німецької славістики, останній її полігістор. Вищу освіту здобував у Петербурзькому (1911-13) та Київському (1914-19) ун-тах. 1921 року виїхав до Німеччини, де навчався в Гейдельберзькому та Фрейбурзькому ун-тах. З 1924 року викладає в Українському педагогічному інституті в Празі, а з 1929 - в Українському Вільному Ун-ті в Мюнхені. У 1949- 1956 роках працює на посаді професора Гарвардського університету (США), завідує філософським відділом Української Вільної Академії наук у Нью-Йорку. З 1956 року й до кінця життя обіймає посаду професора, керівника Інституту славістики Гейдельберзького університету (ФРН).

Чикаленко Євген

н. 1861

п. 1929

Визначний громадський діяч і публіцист. Був меценатом різних культурних починів, українських видань ("Нова громада", "Рада"). З 1920 р.– на еміграції в Австрії та Чехо-Словаччині. Автор спогадів та щоденника, які дають багатий матеріал до історії українського руху наприкінці ХІХ – на поч. ХХ ст.

Чорновіл Вячеслав

н. 1938

п. 1999

Літературний критик, публіцист, діяч руху опору проти русифікації і національної дискримінації українського народу. Кілька разів ув'язнений за "антирадянську пропаганду" (1967–1969, 1972–1979, 1980–1988). Перебував у мордовських таборах суворого режиму і на засланні. Один з ініціаторів створення Української гельсінської спілки. З 1990 р.– депутат Верховної Ради України. Голова Народного руху України. Загинув в автокатастрофі.

Чубинський Павло

н. 1839

п. 1884

Етнограф, фольклорист. За українофільську діяльність у 1862 р. був висланий до Архангельська. Зробив чималий внесок у розвиток української національної культури. Автор слів пісні-гімну "Ще не вмерла Україна".

Шаповал Микита

н. 1882

п. 1932

Політичний і громадський діяч, публіцист, соціолог, письменник. Один з організаторів і лідерів УПСР. У 1917 р.– член Центральної і Малої Рад, міністр пошт і телеграфу в уряді В. Винниченка У 1918 р.– голова Українського національного союзу. У 1919 р.– міністр земельних справ в уряді В. Чехівського. З 1919 р. в Галичині, а потім на еміграції. Автор ряду публіцистичних праць.

Шахрай Василь

рік н. невід.

п. 1919

Політичний діяч, член УСДРП, член Центральної Ради, згодом більшовицький діяч на Полтавщині. Комісар військових справ у Народному секретаріаті в Харкові. Відстоював самостійність України, критикував шовіністичну антиукраїнську політику більшовиків.

Шашкевич Маркіян

н. 1811

п. 1843

Письменник, культурно-громадський діяч. Зачинатель нової української літератури в Галичині. Очолив "Руську трійцю", ініціатор видання альманаху "Русалка Дністровая" (1837). Виступав за рівноправність української мови.

Швець Федір

н. 1882

п. 1940

Громадсько-політичний діяч, професор геології Київського університету, член ЦК Селянської спілки та УПСР. У 1918–1919 рр.– член Директорії УНР. З 1920 р.– на еміграції в Празі: професор УВУ та Українського педагогічного інституту ім. М. Драгоманова.

Шевченко Тарас

н. 1814

п. 1961

Український поет, художник, мислитель. Член Кирило-Мефодіївського товариства. Перебував на засланні в Оренбурзі (1847–1857). У творах на історичну тему поет показав боротьбу українського народу проти соціального й національного поневолення. Стояв на позиціях державної самостійності України.

Шевчук Валерій

н. 1939

Письменник-шестидесятник, майстер психологічної прози, автор ряду літературознавчих та публіцистичних праць.

Шелухин Сергій

н. 1864

н. 1938

Правознавець, громадський і політичний діяч, письменник. Діяч УПСФ, член Центральної Ради, генеральний суддя УНР, міністр судових справ в уряді В. Голубовича. В період гетьманату – голова делегації на переговорах з РРФСР. За Директорії – виконуючий обов'язки міністра юстиції в уряді В. Чехівського, член української делегації на мирній конференції в Парижі (1919 р.). З 1921 р. – на еміграції.

Шептицький Андрій (справж. ім'я – Роман-Марія-Олександр)

н. 1865

н. 1944

Митрополит Української греко-католицької церкви. Релігійно-церковна діяльність А. Шептицького оздоровила й зміцнила греко-католицьку церкву, а культурно-просвітницька діяльність була спрямована на піднесення моралі й духовності. Багато працював на просвітньому, гуманітарному, економічному, політичному полі. Меценат української культури.

Шмигельський Андрій

н. 1866

н. 1920

Посол до Галицького сейму в 1907–1913 рр., член президії Національної Ради ЗУНР, віце-президент ЗУНР.

Шраг Микола

н. 1894

н. 1968

Економіст, політичний діяч. Член ЦК УПСР, заступник голови Центральної Ради. У 1919 р. – радник Української дипломатичної місії у Будапешті. З 1919 р. на еміграції. У 1924 р. повернувся до УРСР, працював у Харкові. У 1931 р. заарештований і засланий. З 1952 р. працював у Харківському інституті народного господарства, з 1966 р. у Львівському політехнічному інституті.

Штейнгель Федір

н. 1870

н. 1946

Політичний і культурний діяч, дипломат. У 1906 р. – член І Державної Думи. Член ТУП. За гетьманату – посол у Берліні.

Шульгин Олександр

н. 1889

н. 1960

Політичний, громадський і науковий діяч. Член ТУГІ, а потім УПСФ. У 1917 р. – член Центральної Ради, генеральний секретар міжнаціональних справ. У 1918 р. – посол України в Болгарії. Член мирної делегації України в Парижі. Захищав інтереси і незалежність України. З 20-х років – на еміграції. Брав участь у емігрантських урядах УНР. Професор УВУ в Празі.

Шумський Олександр

н. 1810

н. 1946

Ідеолог українського національного відродження. У 1924–1927 рр. – нарком освіти України, багато уваги приділяв українізації. У 1927 р. був відкликаний з України, у 1933 р. звинувачений в участі в "Українській військовій організації" і засуджений на 10 років позбавлення волі.

Шумук Данило

н. 1914

Учасник українського руху опору, член Української гельсінської групи, колишній член КПЗУ, в'язень польських і німецьких концтаборів. У 1945 р. засуджений за участь в УПЛ до смертної кари, заміненої 20-річним ув'язненням. Перебував в ув'язненні до 1956 р. Знову ув'язнений у 1957–1967, 1972–1987 рр. У 1987 р. емігрував до Канади.

Шухевич Роман (псевдонім Тарас Чупринка)

н. 1907

н. 1950

Генерал-хорунжий. Входив до галицького крайового проводу ОУП. Дотримувався тактики революційних дій. З 1942 р. – головнокомандуючий УПА. Загинув у бою.

Шухевич Степан

н. 1877

н. 1945

Громадський і військовий діяч, отаман УСС (1914–1915), отаман УГА (1918–1919). Як адвокат, брав участь у багатьох політичних процесах.

Шухевич Юрій

н. 1933

Український політичний в'язень, син Романа Шухевича. Перебував в ув'язненні у 1948–1956, 1958–1968, 1972–1988 рр. У 90-х роках став організатором Української національної асамблеї і Української національної самооборони.

Юрик Степан

н. 1868

н. 1937

Галицький політичний і громадський діяч, греко-католицький священник. Діяч УНДП, УНДО. У 1918–1919 рр. – член Національної Ради ЗУНР.

Юрій Львович

н. бл. 1250

н. 1308

Галицько-волинський князь, син Льва Даниловича. Князував у Хомщині і Підляшші. Після смерті батька об'єднав під своєю владою всі землі Галицько-волинського князівства. Домігся згоди константинопольської патріархії на утворення окремої галицької митрополії.

Ярослав Мудрий

н. 978

н. 1054

Державний діяч, князь Київської Русі, великий князь київський (з 1019 р.).

Ярослав Осмомисл

рік н. невід.

н. 1187

Князь галицький (1153–1187). За його князювання Галицьке князівство зміцніло, територія його розширилася.

Яців Дмитро

роки народження і смерті невідомі

Член спеціальної похідної групи Я. Стецька, яка 22 червня 1941 р. вирушила із Кракова на Україну з метою проголосити Акт відновлення Української держави.

Яворицький Дмитро

н. 1855

п. 1940

Історик, археолог, етнограф, лексикограф, письменник, найвизначніший дослідник історії українського козацтва.

Ярославна

роки народження і смерті невідомі

Дружина Ігоря Святославича (1151–1202), князя новгород-сіверського, згодом чернігівського, дочка Ярослава Осмомисла. Прославлена в "Слові о полку Ігоревім".

